

ΘΕΜΑ 1ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) **ὀρμώμενοι, ἐπέπλεον, ναυμαχίαν, πλοίων, πόλεις:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>αίροῦσι</i>	-ις	
<i>ἡγεῖτο</i>	-μῶν	
<i>ἐποίουν</i>	-τής	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>διήρπασαν</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α) ποιητής, ποίησις, ποίημα, παιδαγωγός, λογαχός:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ετυμολογικά συγγενείς προς τα ρήματα του κειμένου **ἐποίουν** και **ἀνήγοντο** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) βασιλεύς, ναυμαχία, στρατηγός, σύμμαχος, κράτος:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 4ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα κατὰ χρονική σειρά:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατὰ του ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορη οικογένεια στον Δῆμο της Ερχίας Ἀττικής.
- γ) Ακολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στο σῶμα των ιππέων της πατρίδας του, της Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη της Ἀσίας στην πατρίδα τους.

Μονάδες 10

3. **α) αναγωγή, διασκευή, παρουσία, βλήμα, αρπακτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἀνάγομαι, πάρειμι, προσβάλλω, διαρπάζω, ἀφίημι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 5ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τὴν ἀπόφασή τους.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. προσαιροῦμαι	α) ἀποστατῶ
2. ἀφίσταμαι	β) πλέω κατὰ μήκος τῶν ακτῶν
3. παραπλέω	γ) ἀνοίγομαι στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα
4. ἀνάγομαι	δ) ἐφόδια
5. ἐπιτήδεια	ε) ἐκλέγω ἐπιπλέον
	στ) κάνω ἀγωγὴ
	ζ) υπομένω

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκπλέω	α) φίλιος
2. ἡγοῦμαι	β) πένης
3. πολέμιος	γ) κενός

4. πλούσιος	δ) είσπλέω
5. πλήρης	ε) ἔπομαι
	στ) πληρῶ
	ζ) πολύς

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 6ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. **α) ποιητής, ποίησις, ποίημα, παιδαγωγός, λοχαγός:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *προσποιῆσαι* και *ἀγουσῶν* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) ναυμαχία, πρέσβυς, ξύμμαχος, φίλος, ἱκέτης:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας,

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 8ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τη λέξη της **B'** στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ορμόνη	
2. χειραφέτηση	α) ὀρμώμενοι
3. ἀφέλεια	
4. αφορμή	
5. αφετηρία	β) ἀφῆκε
6. ορμητικός	
7. ορμίσκος	

Μονάδες 5

β) *ἀνήγοντο, ἡγεῖτο, αἰροῦσι, κράτος, πλήρη:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 9ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α) νεώριο, δικαστής, ἀφιξη, φυγάδευση, τύχη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφίημι, πρόξενος, διεγγυᾶμαι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 10ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίου, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το έργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρείται η προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκπλέω	α) ἐφόδια
2. ἡγοῦμαι	β) κυριεύω
3. ἐπιτήδεια	γ) ἐναντίος
4. αἰρῶ	δ) ἀποπλέω
5. πολέμιος	ε) ἄρχω
	στ) αἶρω
	ζ) διηγοῦμαι

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου **ὀρμώμενοι** και **ἐποίου** (**A'** στήλη) ουσιαστικά: **ποίημα, ὄρμημα, ποιητής, ποίησις, ὀρμητήριον** με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ποίημα	α) ενέργεια ή κατάσταση

2. <i>ὄρμημα</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. <i>ποιητής</i>	γ) τόπος
4. <i>ποίησις</i>	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. <i>ὀρμητήριον</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 11ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.

Μονάδες 30

2. Πώς αναδεικνύεται η πίστη του Ξενοφώντα σε υψηλές αξίες;

Μονάδες 10

3. α) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων της νέας ελληνικής γλώσσας με τύπους του ρ. **πλέω** (απλούς ή σύνθετους).

Οι Αθηναῖοι ..... εναντίον της Εφέσου, ενώ ο στόλος των Λακεδαιμονίων ..... από τη Ρόδο, ... τις ακτές της Ιωνίας, ... στον Ελλήσποντο και ..... στην Λάμψακο.

Μονάδες 5

β) **ὀρμώμενοι, ἐποίουν, ἐπέπλεον, ἀνήγοντο, διήρπασαν:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 13ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου...ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πώς αξιολογήθηκε το έργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Έλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπιπλέω, παρασκευάζομαι, στρατηγός, προσαιρούμαι, ἀφίσταμαι*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης **A** με τη σημασία της στη στήλη **B** (δύο στοιχεία της **B** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐκπλέω</i>	α) φτάνω με πλοίο στο λιμάνι
2. <i>προσαιρούμαι</i>	β) ετοιμάζομαι
3. <i>παρασκευάζομαι</i>	γ) προσεταιρίζομαι
4. <i>ὀρμῶμαι</i>	δ) εξορμώ από
5. <i>ἀνάγομαι</i>	ε) φεύγω με το πλοίο
	στ) εκλέγω επιπλέον
	ζ) βγαίνω στην ανοιχτή θάλασσα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 14ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδῆνοι καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου...ἐπιτηδείων πλήρη.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. **κράτος**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ή επίθετα με πρώτο ή δεύτερο συνθετικό τη λέξη **κράτος** και να σχηματίσετε με καθένα από αυτά μια πρόταση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 15ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικὲς ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξιν ποὺ δίνεται στὴ **B'** στήλῃ.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξις	παράγωγο ἐπίθετο
<i>ἀνὴρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>λόγος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>σύμμαχος</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ἔργον</i>	<i>-ώδης</i>	
<i>φίλος</i>	<i>-ιος</i>	

Μονάδες 5

β) ἀποστασία, ἀφες, φερέγγυος, ἐξόφλησις, χρήμα: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 16ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. α) *πόδας, ἀνήχθησαν, κινήσοιτο, παρετάξαντο, ἀποπλεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλέοντες</i>	-ις	
<i>ἀγγέλλεται</i>	-ία	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ἐσήμανεν</i>	-μα	
<i>παρασκευασάμενος</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 17ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλείοντες ὥρμisanτο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς ομόρριζες τῆς **B'** στήλης (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παρετάξαντο</i>	α) σχέση
2. <i>κατιδόντας</i>	β) ἔντυπο
3. <i>ἀντανήγαγε</i>	γ) αταξία
4. <i>προεῖπεν</i>	δ) εἶδος
5. <i>διεῖχε</i>	ε) ἀξονας
	στ) ἐμπόδιο
	ζ) ἔπος

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>έκέλευσεν</i>	-τής	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ποιιοῦσιν</i>	-τής	
<i>κινήσοιτο</i>	-μα	
<i>παρετάξαντο</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 18ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν τὴν πολιτικὴ φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. **Λόγος:** Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα με πρῶτο ἢ δεῦτερο συνθετικὸ τὴ λέξη **λόγος** καὶ νὰ σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μια σύντομη φράση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 19ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφώντα νὰ ἐπαναпатριστεί, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γίους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατὸ.

Μονάδες 10

3. α) *ἐπειδὴν, ἀριστοποιοῦμαι, εἰσβαίνω, ναυμαχία, Ἑλλήσποντος*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ναῦς</i>	α) ἄγγελος
2. <i>εἰσβαίνειν</i>	β) παραλαβή
3. <i>ἐξαγγεῖλαι</i>	γ) εμπόδιο
4. <i>παραβλήματα</i>	δ) ἔπος
5. <i>πόδας</i>	ε) βέλος
	στ) βήμα
	ζ) ναύσταθμος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 20ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μὀρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) *ἐπισιτισάμενοι, διεῖχε, εἰσβαίνειν, ἀνάξοιτο, ἀπέπλευσαν*: Να γράψετε από μία ομόρριξη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της B' στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὀρμίζομαι</i>	α) απέναντι
2. <i>ἀριστοποιοῦμαι</i>	β) αγκυροβολῶ
3. <i>ἐπισιτίζομαι</i>	γ) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) οδηγῶ τα πλοία στο λιμάνι
5. <i>ἀντίον</i>	ε) εφοδιάζομαι με τρόφιμα
	στ) γευματίζω, τρώω

	ζ) πολύ κοντά
--	---------------

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 21ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. **α) στασιαστής, εχέγγυο, ανέφικτο, διαγωγή, επίκειται:** Με καθεμία από τις λέξεις που σας δίδονται (που είναι ομόρριζες προς λέξεις του κειμένου) να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι : Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 22ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὥρμisanτο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) διεῖχω, μηδεὶς, ἀντανάγω, καθορῶ, ἐξαγγέλλω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους:

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξης της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παραβλήματα	α) βράδυ, αργά
2. προαγορεύω	β) εξορμῶ ἀπὸ
3. ὀψέ	γ) ακολουθῶ
4. πρότερον	δ) προειδοποιῶ
5. ἔπομαι	ε) παραπετάσματα
	στ) πολὺ πρῶι
	ζ) πρωτύτερα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 28ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) ἡγοῦμαι
2. ἀποπλέω	β) ἡμέρα
3. ἔπομαι	γ) ἐκβαίνω
4. νύξ	δ) εἰσπλέω
5. πρότερον	ε) ἀκολουθῶ
	στ) ὕστερον
	ζ) παραπλέω

Μονάδες 5

β) *ναυσίν, προεῖπεν, λιμένι, ταχίστας, κατιδόντας*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 29ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλείοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρήμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη (δύο ρήματα της **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὀρμίζομαι</i>	α) <i>ἐκπλέω</i>
2. <i>ἔπομαι</i>	β) <i>προστάττω</i>
3. <i>ἀποπλέω</i>	γ) <i>ἀναγγέλλω</i>
4. <i>κελεύω</i>	δ) <i>παρέχω</i>
5. <i>ἐξαγγέλλω</i>	ε) <i>ἀκολουθῶ</i>
	στ) <i>παραπλέω</i>
	ζ) <i>ἀγκυροβολῶ</i>

Μονάδες 5

β)) *έσήμανεν, όψέ, κατιδόντας, νεών, ήμέρας:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 30ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίους τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ύφους.

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῶν λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
πεπεισμένοι		
ἀγουσῶν		
λέγοντες		
ἀποδῶσιν		
ἔργῳ		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 31ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α)** *πόδας, ἀνήχθησαν, κινήσοιτο, παρετάξαντο, ἀποπλεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικοὺς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλέοντες</i>	-ις	
<i>ἀγγέλλεται</i>	-ία	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ἐσήμανεν</i>	-μα	
<i>παρασκευασάμενος</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 32ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παρετάξαντο</i>	α) σχέση
2. <i>κατιδόντας</i>	β) έντυπο
3. <i>άντανήγαγε</i>	γ) αταξία
4. <i>προεῖπεν</i>	δ) είδος
5. <i>διεῖχε</i>	ε) άξονας
	στ) εμπόδιο
	ζ) έπος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐκέλευσεν</i>	-τής	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ποιοῦσιν</i>	-τής	
<i>κινήσοιτο</i>	-μα	
<i>παρετάξαντο</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 33ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. α) Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;

β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. α) **ἐστασίαζον, ἀφεθέντες, πεπεισμένοι, ἔπρασσον, πόλιν:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικοὺς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ὑπάγουσιν</i>	-ή	
<i>ἐψηφίσαντο</i>	-μα	
<i>ἀφικομένης</i>	-ις	

τέμνειν	-μα	
λέγοντες	-ος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 34ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. α) **ἀριστοποιοῦμαι, Ἑλλήσποντος, εἰσβαίνω, ναυμαχία, ἐπειδὴν**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ναῦς</i>	α) ἄγγελος
2. <i>εἰσβαίνειν</i>	β) παραλαβή
3. <i>ἐξαγγεῖλαι</i>	γ) εμπόδιο
4. <i>παραβλήματα</i>	δ) ἔπος
5. <i>πόδας</i>	ε) βέλος
	στ) βήμα
	ζ) ναύσταθμος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 35ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπισιτισάμενοι, διεῖχε, εἰσβαίνειν, ἀνάξοιτο, ἀπέπλευσαν*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὠρμίζομαι</i>	α) απέναντι
2. <i>ἀριστοποιοῦμαι</i>	β) αγκυροβολῶ
3. <i>ἐπισιτίζομαι</i>	γ) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) οδηγῶ τα πλοία στο λιμάνι

5. <i>άντιον</i>	ε) εφοδιάζομαι με τρόφιμα
	στ) γευματίζω, τρώω
	ζ) πολύ κοντά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 36ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ο Θουκυδίδης ἐξήσε ἕως το τέλος του Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α) ποιητής, ποίησις, ποίημα, ἀγωγός, ἄγημα:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *προσποιῆσαι* και *ἀγουσῶν* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) ναυμαχία, πρέσβυς, ξύμμαχος, φίλος, ἱκέτης:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 37ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλείοντες ὥρμisanτο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι ... τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) **διέχω, μηδεὶς, ἀντανάγω, καθορῶ, ἐξαγέλλω**: Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. παραβλήματα	α) βράδυ, αργά
2. προαγορεύω	β) εξορμῶ ἀπὸ
3. ὀψέ	γ) ακολουθῶ
4. πρότερον	δ) προειδοποιῶ
5. ἔπομαι	ε) παραπετάσματα
	στ) πολὺ πρῶι
	ζ) πρωτύτερα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 38ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) **ορμίσκος, ασιτία, σκεῦος, ισημερία, σῆμα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τους ρηματικούς τύπους **εἰσβαίνειν** και **ἐξαγγεῖλαι** (Α' στήλη) ουσιαστικά: **ἄγγελος, ἄγγελμα, βάθρον, ἀπόβασις, ἀναβάτης** με την κατηγορία στην οποία ἀνήκουν (Β' στήλη). Μια κατηγορία περισεύει.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἄγγελος	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. ἄγγελμα	β) υποκοριστικό
3. ἀπόβασις	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. βάθρον	δ) τόπος
5. ἀναβάτης	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 39ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. **α) νεώριο, δικαστής, ἀφιξη, φυγάδευση, αφετηρία:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφίημι, πρόξενος, διεγγυῶμαι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικὰ τοὺς.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 40ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) **ναυτίλος, αναγωγή, κίνηση, αποχή, είδος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) νύξ
2. πρότερον	β) ἡγοῦμαι
3. ἡμέρα	γ) εἰσπλέω
4. ἔπομαι	δ) ἐκβαίνω
5. ἀποπλέω	ε) ὕστερον
	στ) ἀποβιβάζω

	ζ) <i>έπιβιβάζω</i>
--	----------------------------

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 41ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) νυχτερινός, ναύκληρος, κίνημα, περιοχή, ἐκβαση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) εὐθύς, ἐδειπνοποιοῦντο, ἐσήμανεν, παραβλήματα, ἐποίει: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 43ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίου ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ὡς διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα καὶ γιὰ ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) ἡγοῦμαι
2. ἀποπλέω	β) ἡμέρα
3. ἔπομαι	γ) ἐκβαίνω
4. νύξ	δ) εἰσπλέω
5. πρότερον	ε) ἀκολουθῶ
	στ) ὕστερον
	ζ) παραπλέω

Μονάδες 5

β) ναυσίν, προεῖπεν, λιμένι, ταχίστας, κατιδόντας: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 44ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρήμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη. Δύο ρήματα της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὀρμίζομαι	α) ἐκπλέω
2. ἔπομαι	β) προστάττω
3. ἀποπλέω	γ) ἀναγγέλλω
4. κελεύω	δ) παρέχω
5. ἐξαγγέλλω	ε) ἀκολουθῶ
	στ) παραπλέω
	ζ) ἀγκυροβολῶ

Μονάδες 5

β)) *έσήμανεν, όψέ, κατιδόντας, νεών, ήμέρας:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 45ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις της **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ἀνὴρ</i>	-εῖος	
<i>λόγος</i>	-ιος	
<i>σύμμαχος</i>	-ικός	
<i>ἔργον</i>	-ώδης	
<i>φίλος</i>	-ιος	

Μονάδες 5

β) ἀποστασία, ἀφηση, φερέγγυος, ἐξόφληση, χρήμα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 46ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἔχοντας	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) ἰδέα
4. καταφρονοῦντας	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) σχέση
	στ) ναυτικός
	ζ) εκποίηση

Μονάδες 5

- β)** καθορῶ, μετέρχομαι, παραινῶ, μεθορμίζω, ἀντανάγω: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 47ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στὴ μάχη τῆς Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στὸ σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺ	α) φίλος
2. ἀποπλέω	β) ἀντίπαλος
3. ἀπέρχομαι	γ) νύξ
4. πολέμιος	δ) εἰσπλέω
5. ἡμέρα	ε) ἔρχομαι

	στ) <i>ἐπιβιβάζω</i>
	ζ) <i>ὀλίγον</i>

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	Ρ'ΗΜΑΤΑ
1. <i>κατιδών</i>	α) αργυρώνητος
2. <i>ναυμαχήσετε</i>	β) ιδέα
3. <i>ἐκβεβηκότας</i>	γ) εκποίηση
4. <i>ώνούμενοι</i>	δ) ἐκβαση
5. <i>ἐποίησαν</i>	ε) ναυπηγός
	στ) κατάθεση
	ζ) επιβίβαση

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 23ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς της κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) *ορμίσκος, ασιτία, σκεύος, ισημερία, σῆμα*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου *εἰσβαίνειν* και *ἐξαγγεῖλαι* (Α' στήλη) ουσιαστικά: *ἄγγελος, ἄγγελμα, βάθρον, ἀπόβασις, ἀναβάτης* με την κατηγορία στην οποία ἀνήκουν (Β' στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἄγγελος	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. ἄγγελμα	β) υποκοριστικό
3. ἀπόβασις	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. βάθρον	δ) τόπος
5. ἀναβάτης	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 25ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἤκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. **α) ναυτίλος, αναγωγή, κίνηση, αποχή, εἶδος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) νύξ
2. πρότερον	β) ἡγοῦμαι
3. ἡμέρα	γ) εἰσπλέω
4. ἔπομαι	δ) ἐκβαίνω
5. ἀποπλέω	ε) ὕστερον
	στ) ἀποβιβάζω
	ζ) ἐπιβιβάζω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 26ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησάμενους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὗται ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οι ἀπόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. α) **νυχτερινός, ναύκληρος, κίνημα, περιοχή, ἐκβαση**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **εὐθύς, ἐδειπνοποιοῦντο, ἐσήμανεν, παραβλήματα, ἐποίει**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 48ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισθήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

3. **Λόγος**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα με πρῶτο ἢ δεῦτερο συνθετικὸ τῇ λέξει **λόγος** καὶ νὰ σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μια σύντομη φράση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 49ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, ἐλλιμενισμός, διασκέδαση, τελωνεῖο, ἀρση**: Να συνδέσετε τὶς πα-
ραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **φημί, παραινῶ, βούλομαι, πλοῦς ποιῶ**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 50ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. αἶρω	α) εφόδια, αναγκαία
2. ἐπιτήδεια	β) περισσότερο
3. ἄπειμι	γ) λέγω, ισχυρίζομαι
4. μᾶλλον	δ) σηκώνω
5. φημί	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) αναζητώ
	ζ) διασκορπίζομαι

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατιδών</i>	-α	
<i>έποιουν</i>	-μα	
<i>έκέλευσαν</i>	-τής	
<i>στρατηγεῖν</i>	-ός	
<i>καταφρονοῦντες</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 51ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;

Μονάδες 10

3. **α) στασιαστής, ἐχέγγυο, ἀνέφικτο, υπαγωγή, ἐπικείται:** Να σχηματίσετε ἀπὸ μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλῶσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

β) προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι : Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 52ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα καὶ να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Από τις λέξεις τῆς **A'** στήλης να σχηματίσετε, στὴ Γ' στήλη, παράγωγες λέξεις (απλές) με τῆς παραγωγικῆς καταλήξεως που δίνονται στὴ **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	παραγωγικὴ κατάληξη	παράγωγες λέξεις
καταφρονοῦντες	-ιμος (επίθετο)	
τειχῶν	-ίζω (ρῆμα)	
πόλει	-της (ουσιαστικό)	
ἐκβεβηκότας	-ις (ουσιαστικό)	
ἐποίουν	-μα (ουσιαστικό)	

Μονάδες 5

- β) νεῶν, βούλησθε, στρατηγεῖν, ἡμέρα, ἐσκεδασμένους: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 53ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) Νὰ συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἀσπίδα	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) ναός
4. καταφρονοῦντες	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) προάσπιση
	στ) νηοπομπή
	ζ) ορμόνη

Μονάδες 5

- β) **ιδέα, βούληση, εκτελωνισμός, σχετικός, ἄρση**: Νὰ συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 54ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την ἐκθεση των ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. σύμμαχος	α) πένης
2. αἰχμάλωτος	β) πολέμιος
3. πλούσιος	γ) ὕστερον
4. φίλος	δ) πρῶτιστα
5. πρότερον	ε) ἐλεύθερος
	στ) προσφιλής
	ζ) ἀντίμαχος

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *ἐψηφίσαντο, ἔπρασσον, λέγοντες* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *ψήφισμα, πρᾶξις, πράκτωρ, λόγος, λέξις* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
<i>1. ψήφισμα</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
<i>2. πράξις</i>	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
<i>3. πράκτωρ</i>	γ) τόπος
<i>4. λόγος</i>	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
<i>5. λέξις</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 55ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καθορῶ	α) ἀπὸ κοντὰ
2. πόρρωθεν	β) προτρέπω, συμβουλεύω
3. ἄπειμι	γ) ἐπιθυμῶ
4. παραινῶ	δ) ἀποτρέπω
5. βούλομαι	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) βλέπω
	ζ) ἀπὸ μακριὰ

Μονάδες 5

- β)** καθορῶ, πεντεκαίδεκα, στρατηγός, καταφρονῶ, ἀντανάγω: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 56ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπέρχομαι	α) πωλῶ
2. πόρρωθεν	β) εἰσπλέω
3. ἀποπλέω	γ) ἐμβαίνω
4. ὠνούμαι	δ) ἔρχομαι
5. ἐκβαίνω	ε) ἀγοράζω
	στ) διαβαίνω
	ζ) ἐγγύθεν

Μονάδες 5

β) *όρμουντας, έχοντας, παρήνει, εἶπε, κατίδωσιν*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 58ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε ρῆμα της Α' στήλης με το συνώνυμό του στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἀγοράζω
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. ὠνοῦμαι	γ) ἐπιθυμῶ
4. κελεύω	δ) συμβουλεύω
5. φημί	ε) πωλῶ
	στ) λέγω
	ζ) βουλεύομαι

Μονάδες 5

β) προφήτης, συμπολίτης, εισιτήριο, πλοηγός, ρίψασπις: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 60ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	ουσιαστικά	επίθετα
πεπεισμένοι		
ἀγουσῶν		
λέγοντες		
ἀποστήσωσιν		
ἔργῳ		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 61ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἔχοντας	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) νέος
4. καταφρονοῦντες	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) σχέση
	στ) ναυτικός
	ζ) κατάφορτος

Μονάδες 5

β) καθορῶ, μετέρχομαι, παραινῶ, μεθορμίζω, ἀντανάγω: Να αναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 62ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφόντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γίους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στὸν αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺ	α) φίλος
2. ἀποπλέω	β) ἀντίπαλος
3. ἀπέρχομαι	γ) νύξ

4. <i>πολέμιος</i>	δ) <i>είσπλέω</i>
5. <i>ήμέρα</i>	ε) <i>έρχομαι</i>
	στ) <i>έπιβιβάζω</i>
	ζ) <i>όλίγον</i>

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>κατιδών</i>	α) αργυρώνητος
2. <i>ναυμαχήσετε</i>	β) ιδέα
3. <i>έκβεβηκότας</i>	γ) εκποίηση
4. <i>ώνούμενοι</i>	δ) έκβαση
5. <i>έποίησαν</i>	ε) ναυπηγός
	στ) κατάθεση
	ζ) επιβίβαση

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 63ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες είχε για τον ίδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. **α) ἀποδῶσιν, προεισπτήκει, ὀφλόντων, ἄνδρας, ταξάμενοι :** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ὑπάγουσιν</i>	-ή	
<i>κατέφυγον</i>	-άς	
<i>λαβόντες</i>	-ις	
<i>τέμνειν</i>	-μα	
<i>λέγοντες</i>	-ος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 64ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) **ιδέα, διασκέδαση, άρση, ελλιμενισμός, τελωνείο:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **φημί, παραινῶ, βούλομαι, πλοῦς, ποιῶ:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 65ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία τη στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>αἶρω</i>	α) εφόδια, αναγκαία
2. <i>ἐπιτήδεια</i>	β) περισσότερο
3. <i>ἄπειμι</i>	γ) λέγω, ισχυρίζομαι
4. <i>μᾶλλον</i>	δ) σηκώνω
5. <i>φημί</i>	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) κυριεύω
	ζ) ἐρχομαι

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίστε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βούλησθε</i>	-ις	
<i>ἐποίουν</i>	-μα	
<i>ἐκέλευσαν</i>	-τής	
<i>στρατηγεῖν</i>	-ός	
<i>καταφρονοῦντες</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 66ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;

Μονάδες 10

2. α) *χρήσις, ἀγωγεύς, χρήμα, στρατηγός, παιδαγωγός* Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *χρήσασθαι* καὶ *ὑπάγουσιν* λέξεις της αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με το τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) *ἰκέτης, ζημία, δίκη, φίλος, νόμος*: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα της αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 67ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Από τις λέξεις τῆς **A'** στήλης να σχηματίσετε, στη Γ' στήλη, παράγωγες λέξεις (απλές) με τις παραγωγικές καταλήξεις που δίνονται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	παραγωγική κατάληξη	παράγωγες λέξεις
<i>καταφρονοῦντες</i>	-ιμος (επίθετο)	
<i>τειχῶν</i>	-ίζω (ρήμα)	
<i>πόλει</i>	-της (ουσιαστικό)	
<i>ἐκβεβηκότας</i>	-ις (ουσιαστικό)	
<i>ἐποίουν</i>	-μα (ουσιαστικό)	

Μονάδες 5

- β)** *νεῶν, βούλησθε, στρατηγεῖν, ἡμέρα, ἐσκεδασμένους*. Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 68ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφώντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς B' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	Ρ'ΗΜΑΤΑ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἀσπίδα	β) ὀρμίσκος
3. παρῆναι	γ) ναός
4. καταφρονοῦντες	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) προάσπιση
	στ) νηιοπομπή
	ζ) ὀρμόνη

Μονάδες 5

- β) ἰδέα, ἄρση, ἐκτελωνισμός, βούληση, σχετικός:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 69ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἰτία του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α) πάνδημος, δούλος, ικεσία, τύχη, πειστικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἐθελοπρόξενος, καταδουλῶ, προΐσταμαι, ἀνθυπάγω, ἀναπείθω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 70ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστὸν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ απόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «πάρα-
βαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆς **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καθορῶ	α) ἀπὸ κοντὰ
2. πόρρωθεν	β) προτρέπω, συμβουλεύω
3. ἄπειμι	γ) ἐπιθυμῶ, θέλω
4. παραινῶ	δ) ἀποτρέπω
5. βούλομαι	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) βλέπω
	ζ) ἀπὸ μακριὰ

Μονάδες 5

- β)** καθορῶ, πεντεκαίδεκα, στρατηγός, καταφρονῶ, ἀντανάγω: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 71ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνων. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀπέρχομαι</i>	α) <i>πωλῶ</i>
2. <i>πόρρωθεν</i>	β) <i>εἰσπλέω</i>
3. <i>ἀποπλέω</i>	γ) <i>ἐμβαίνω</i>
4. <i>ὠνούμαι</i>	δ) <i>ἔρχομαι</i>
5. <i>ἐκβαίνω</i>	ε) <i>ἀγοράζω</i>
	στ) <i>διαβαίνω</i>
	ζ) <i>ἐγγύθεν</i>

Μονάδες 5

β) *ὀρμοῦντας, ἔχοντας, παρήνει, εἶπε, κατίδωσιν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθένα ἀπὸ τοὺς παραπάνω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 73ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνουν. Καὶ ὁ μὲν ὤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρήμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἀγοράζω
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. ὠνοῦμαι	γ) ἐπιθυμῶ
4. κελεύω	δ) συμβουλεύω
5. φημί	ε) πωλῶ
	στ) λέγω
	ζ) βουλεύομαι

Μονάδες 5

β) προφήτης, συμπολίτης, εισιτήριο, πλοηγός, ρίψασπις: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 75ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
άνήρ	-εῖος	
δῆμος	-ιος	
νόμος	-ιμος	
ἄλλος	-οῖος	
φίλος	-ιος	

Μονάδες 5

- β) εξόφληση, υποδούλωση, διάταξη, επιτυχία, πειστικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 76ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της B' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ναῦς</i>	α) εγκατάλειψη
2. <i>ἐσήμανεν</i>	β) εἶδος
3. <i>ἔλαβε</i>	γ) σημασία
4. <i>ἰδὼν</i>	δ) κατάληψη
5. <i>ἀνήχθησαν</i>	ε) ναὸς
	στ) αναγωγή
	ζ) νηοπομπή

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλεῖν</i>	-ις	

<i>έσήμανεν</i>	<i>-μα</i>	
<i>συνέλεξεν</i>	<i>-ή</i>	
<i>βοηθεῖν</i>	<i>-ός</i>	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	<i>-ία</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 77ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:
- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
  - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
- Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔγνω	α) επικράτηση
2. παντελῶς	β) σχεδόν
3. πράγματα	γ) αταξία
4. κράτος	δ) ποίηση
5. κατασχών	ε) άπρακτος
	στ) ατέλεια
	ζ) αναγνώσ- της

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τις παρακάτω λέξεις παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με τις καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ἄκραν</i>	-αῖος	
<i>πεζόν</i>	-ικός	
<i>κράτος</i>	-αῖος	
<i>ἄλλαι</i>	-οῖος	
<i>ἄνδρας</i>	-εῖος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 78ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ὀρίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **νόμος**: Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε σύνθετα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα με πρῶτο ἢ δεῦτερο συνθετικὸ τὴ λέξη **νόμος** καὶ νὰ σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μιὰ σύντομη φράση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 79ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπίπλους, δίκροτος, συλλέγω, διαφθείρομαι, κατέχω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀπαγγέλλω</i>	α) παρασέρνω
2. <i>ἐπίπλους</i>	β) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
3. <i>αὐτόθεν</i>	γ) ανακοινώνω
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) συγκεντρώνω
5. <i>συλλέγω</i>	ε) από αυτό το μέρος
	στ) επιθετική κίνηση του στόλου
	ζ) σε αυτό το μέρος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 80ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. **α) ἰδὼν, παντελῶς, πλήρεις, κατασχὼν, μεγάλα:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικοὺς τύπους *βοηθεῖν* καὶ *ἔλαβε* (**Α'** στήλη): *βοηθός, βοήθεια, λῆμμα, λημμάτιον, λῆψις* ουσιαστικά με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**Β'** στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βοηθός</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>λῆμμα</i>	β) υποκοριστικὸ
3. <i>λῆψις</i>	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. <i>λημμάτιον</i>	δ) ὄργανο ἢ μέσο
5. <i>βοήθεια</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 81ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναιῶς ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) εἰρκτὴ, παράταξη, τυχερός, υπαγωγή, ἐπίκειται:** Με τὶς λέξεις που σας δίδονται (οἱ οποίες εἶναι ομόρριζες με λέξεις τοῦ κειμένου) νὰ σχηματίσετε ἀπὸ μία πρόταση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα.

Μονάδες 5

β) καταδουλοῦν, τέμνειν, ξυνίσταντο, λαβόντες, νομίζειν : Νὰ γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 82ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αυτής της κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ῆ	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβεν</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. συλλέγω	α) καταστρέφω
2. βοηθῶ	β) ἀπέρχομαι
3. γιγνώσκω	γ) ἔρχομαι
4. φεύγω	δ) συνάγω

5. διαφθείρω	ε) <i>έπικουρῶ</i>
	στ) <i>διαλέγω</i>
	ζ) <i>επίσταμαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 83ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) καταπλέω
2. κενή	β) ὀλίγιστος
3. ἀποπλέω	γ) μικρά
4. πλεῖστος	δ) θάπτων
5. μεγάλα	ε) πλείονας
	στ) πλήρης
	ζ) βραδυτάτη

Μονάδες 5

β) *ναῦς, ἀνήχθησαν, ἰστία, ἀπέπλευσε, ἀπαγγελοῦσα*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 84ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καταδουλώ	α) πένης
2. ὀλίγος	β) οἰκέϊος
3. πλούσιος	γ) ἐξέρχομαι
4. φίλος	δ) πολὺς
5. ἐσέρχομαι	ε) ἐλευθερώ
	στ) παρέρχομαι
	ζ) ἐχθρός

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *τέμνειν*, *λέγοντες* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *τμήσις*, *τμήμα*, *υλοτόμος*, *λόγος*, *λογογράφος* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. τμήσις	α) ενέργεια ή κατάσταση

2. τμήμα	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
3. ύλοτόμος	γ) τόπος
4. λόγος	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. λογογράφος	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 85ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφώντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) συμπλήρωμα, παραλήπτης, γεωμετρία, διαφυγή, ιστός:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 86ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ τὴν Αναγέννηση μέχρι σήμερα καὶ γιὰ ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποπλέω	α) μικρά
2. μεγάλη	β) ἡγοῦμαι
3. πλεῖστος	γ) ὀρμίζομαι
4. πλήρης	δ) εἰσπλέω
5. ἀνάγομαι	ε) κενός
	στ) ὀλίγιστος
	ζ) ταχύς

Μονάδες 5

- β) *ἔχων, ἰδὼν, ἔλαβε, πράγματα, μεγάλα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 87ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταξάμενοι	α) πιθανός
2. λαβόντες	β) φευγαλέος
3. ἀναπείσειν	γ) χρώμα
4. ἀποφυγών	δ) κατάληψη
5. χρήσασθαι	ε) τάγμα
	στ) παράλειψη
	ζ) χρήσιμος

Μονάδες 5

- β)** Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι Κερκυραίοι ήθελαν να πληρώσουν το πρόστιμο κατά δόσεις σε ..... χρονικά διαστήματα (**τάττω**).

Οι ολιγαρχικοί Κερκυραίοι κατηγόρησαν τον Πειθία ότι επιδίωκε την ..... της Κέρκυρας στους Αθηναίους (**καταδουλώ**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....της δόσης του δανείου και του επιβλήθηκε πρόστιμο (**όφλισκάνω**).

Ο φίλος μου σήμερα ήταν πολύ....., κέρδισε στο λαχείο ένα μεγάλο χρηματικό ποσό (**τυγχάνω**).

Παρά την επιχειρηματολογία του, τελικά δεν ήταν ιδιαίτερα..... , γι' αυτό και η πρότασή του απορρίφθηκε (**πείθω**.)

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 88ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρήμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βοηθῶ	α) συμπορεύομαι
2. γιγνώσκω	β) ἔρχομαι
3. συλλέγω	γ) ἐκπλέω
4. συμπάρειμι	δ) συνάγω
5. ἀποπλέω	ε) ἐπικουρῶ
	στ) διαβαίνω
	ζ) οἶδα

Μονάδες 5

β) *πλήρεις, ἄνδρας, συνέλεξεν, ἔφυγον, ἔγνω*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 89ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή τους στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) κενή
2. μεγάλη	β) αἰσχίστη
3. πλήρης	γ) ἀγνοῶ
4. φεύγω	δ) μικρά
5. γινώσκω	ε) πολλή
	στ) βραδυτά- τη
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) επιτάχυνση, πλοηγός, γαιοκτήμονας, ιστιοφόρο, ναύλος: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 92ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς B' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔγνω	α) επικράτηση
2. παντελῶς	β) σχεδόν
3. πράγματα	γ) κατάσταση
4. κράτος	δ) καταστολή
5. κατασχών	ε) ἀπρακτος
	στ) ἀτέλεια
	ζ) ἀναγνώσ- της

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς με τὶς καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
ἄκραν	-αῖος	

<i>πεζόν</i>	<i>-ικός</i>	
<i>κράτος</i>	<i>-αίος</i>	
<i>ἄλλαι</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>ἄνδρας</i>	<i>-εῖος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 94ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπίπλους, δίκροτος, συλλέγω, διαφθείρομαι, κατέχω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀπαγγέλλω</i>	α) καταγγέλλω
2. <i>ἐπίπλους</i>	β) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
3. <i>αὐτόθεν</i>	γ) ανακοινώνω
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) συγκεντρώνω
5. <i>συλλέγω</i>	ε) από αυτό το μέρος
	στ) επιθετική κίνηση του στόλου
	ζ) σε αυτό το μέρος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 95ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) ἰδὼν, παντελῶς, πλήρεις, κατασχὼν, μεγάλα:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *βοηθεῖν* καὶ *ἔλαβε* (**A'** στήλη): *βοηθός, βοήθημα, βοήθεια, λῆμμα, λῆψις* ουσιαστικά με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βοηθός</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>λῆμμα</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>λῆψις</i>	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. <i>βοήθημα</i>	δ) ὄργανο ἢ μέσο
5. <i>βοήθεια</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 96ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) **ἡγεμών, ἡγήτωρ, ἡγέτης, σχῆμα, σχέσις:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἡγεῖσθαι** και **ἔχοντες** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) **γνώμη, πρέσβυς, ἐπιστροφή, ἀγορά, πράγματα:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρῆμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 97ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τὴ φιλοδοξίαν νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδου. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικοὺς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. συλλέγω	α) καταστρέφω
2. βοηθῶ	β) ἀπέρχομαι
3. γινώσκω	γ) ἔρχομαι

4. φεύγω	δ) συνάγω
5. διαφθείρω	ε) épικουρῶ
	στ) διαλέγω
	ζ) épίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 98ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) καταπλέω
2. κενή	β) ὀλίγιστος
3. ἀποπλέω	γ) μικρά
4. πλεῖστος	δ) θάπτων
5. μεγάλα	ε) πλείονας
	στ) πλήρης
	ζ) βραδυτάτη

Μονάδες 5

β) *ναῦς, ἀνήχθησαν, ἰστία, ἀπέπλευσε, ἀπαγγελοῦσα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 99ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐ̐περ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

2. Μονάδες 30

2. Πῶς απαντᾷ ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

3. Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, νεωτερισμός, σύλληψη, φυγάδευση, ἀφιξη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **συγκαλῶ, μηδέτερος, ξυμφέρω, ἀνεπιτήδειος, ξυλλαμβάνω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 100ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;
β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β)** *συμπλήρωμα, παραλήπτης, γεωμετρία, διαφυγή, ιστός*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 101ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποπλέω	α) μικρά
2. μεγάλη	β) ἡγοῦμαι
3. πλεῖστος	γ) ὀρμίζομαι
4. πλήρης	δ) εἰσπλέω
5. ἀνάγομαι	ε) κενή
	στ) ὀλίγιστος
	ζ) ἐξάγομαι

Μονάδες 5

β) *ἔχων, ἰδὼν, πράγματα, ἔλαβε, μεγάλη*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 102ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δήμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

Μονάδες 30

2. Πώς η λογική και η τύχη, κατά τον Θουκυδίδη, επηρεάζουν τις ιστορικές εξελίξεις;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις-φράσεις της **A'** στήλης με τη σημασία τους στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ξυγκαλῶ</i>	α) μένω ουδέτερος
2. <i>νεωτερίζω</i>	β) εκεί ακριβῶς όπου
3. <i>τὰ μετέωρα τῆς πόλεως</i>	γ) ὅπως, ὅπως
4. <i>οὐπὲρ</i>	δ) υποκινῶ σε στάση
5. <i>ἡσυχάζω</i>	ε) εἶμαι νεότερος
	στ) τα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης
	ζ) καλῶ σε συνέλευση

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δρῶ</i>	α) <i>φημί</i>
2. <i>ἀφικνοῦμαι</i>	β) <i>έναντίος</i>

3. λέγω	γ) ἄριστος
4. πολέμιος	δ) ἀπέρχομαι
5. βέλτιστος	ε) ἔρχομαι
	στ) πόλεμος
	ζ) πράττω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 103ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε ρήμα της Α' στήλης με το συνώνυμό του της Β' στήλης. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βοηθῶ	α) συμπορεύομαι
2. γινώσκω	β) ἔρχομαι
3. συλλέγω	γ) ἐκπλέω
4. συμπάρειμι	δ) συνάγω
5. ἀποπλέω	ε) ἐπικουρῶ
	στ) διαβαίνω
	ζ) οἶδα

Μονάδες 5

β) *πλήρεις, ἄνδρας, συνέλεξεν, ἔφυγον, ἔγνω*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 104ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή τους στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν:

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) κενή
2. μεγάλη	β) αἰσχίστη
3. πλήρης	γ) ἀγνοῶ
4. φεύγω	δ) μικρά
5. γινώσκω	ε) πολλή
	στ) βραδυτά- τη
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) επιτάχυνση, πλοηγός, γαιοκτήμονας, ιστιοφόρο, ναύλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 105ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὗπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ἀγορά</i>	-αῖος	
<i>δῆμος</i>	-ιος	
<i>γνώμη</i>	-ικός	
<i>πρᾶγμα</i>	-ικός	
<i>νύξ</i>	-ινός	

Μονάδες 5

- β) **κατάληψη, ευπιστία, παράθεση, επινίκια, ἴδρυμα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 106ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμπσακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαιμόνα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. κατειργάσατο	β) εκπομπή

3. <i>ἔλαβε</i>	γ) ανάληψη
4. <i>ἔπεμψε</i>	δ) ανεργία
5. <i>ἀπήγαγεν</i>	ε) ναός
	στ) αγωγή
	ζ) ναύλος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>βουλεύεσθαι</i>	<i>-μα</i>	
<i>παρενενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>ἔπεμψε</i>	<i>-ή</i>	
<i>ἀφικόμενος</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 107ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμπσακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) προβολή
2. κατακρημνίσειαν	β) άφθαρτος
3. βουλευέσθαι	γ) γκρεμός
4. διέφθειρεν	δ) πατροκτόνος
5. ἀποκτεῖναι	ε) κόμμα
	στ) απόκτημα
	ζ) διαβούλευση

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με τις καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
ληστής	-ικός	
ήμέρα	-ήσιος	
πᾶς	-οῖος	
άνήρ	-εῖος	
στρατηγός	-ικός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 108ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεί ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. **α) κατατίθεμαι, αφικνουμαι, ἀκρόπολις, ξυλλέγω, καταλαμβάνω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) δουλωθεῖεν, γνώμην, νεωτερίζοντας, ἐλθούσης, μαχόμενοι: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου από μία ομόρριζη της αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 109ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τάς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τάς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των έργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) *αἰχμάλωτος, ἀπαγγέλλω, ἀφικνοῦμαι, ἐπιλαμβάνομαι, ἐκκλησία*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>τριταῖος</i>	α) σκέπτομαι, αποφασίζω
2. <i>ζωγροῦμαι</i>	β) ζωγραφίζω
3. <i>ἀποκτείνω</i>	γ) τρίτος στη σειρά
4. <i>βουλεύομαι</i>	δ) κατηγορώ
5. <i>αἰτιῶμαι</i>	ε) συλλαμβάνομαι ζωντανός
	στ) φονεύω
	ζ) μετά από τρεις ημέρες

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 110ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσκειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσκειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσκειαν.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) ἀπήγαγεν, κατειργάσατο, ἔπεμψε, συμμάχους, κατηγορίαι:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικοὺς τύπους *βουλευέσθαι* καὶ *παρεννομήκεσαν* (**A'** στήλη) οὐσιαστικά: *βουλευτής, βούλευσις, βουλευτήριον, παρανόμημα, νομεύς* με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βουλευτής</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>βούλευσις</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. <i>παρανόμημα</i>	γ) τόπος
4. <i>νομεύς</i>	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. <i>βουλευτήριον</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 111ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.

Μονάδες 10

3. **α) πεπραγμένα, διαφυγή, σύλληψη, πειστικότητα, μαχητής:** Με τις λέξεις που δίδονται (οι οποίες είναι ομόρριζες με λέξεις του κειμένου) να σχηματίσετε από μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) ἐπικυρῶσαι, διδάξοντας, ἠνάγκασαν, ἐπιστροφή, γένηται : Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 90ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. α) Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;

β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πὼς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Αθῆνας;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (απλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἀναπείσειν</i>		
<i>ἀποδῶσιν</i>		
<i>λέγοντες</i>		
<i>ἐχθροὺς</i>		
<i>νόμῳ</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 91ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῇ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῇ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρινίδα τὴν Λαμψάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφών-
τα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρ-
ταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στὸν Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στὴ μάχη τῆς Κορωνεῖας.
- δ) Υπηρέτησε στὸ σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας στὴν
πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη. Δύο
λέξεις τῆς B' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. ἐσήμανεν	β) εἶδος
3. ἔλαβεν	γ) σημασία
4. ἰδὼν	δ) κατάληψη
5. ἀνήχθησαν	ε) ναὸς
	στ) αναγωγή
	ζ) νηοπομπή

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλεῖν</i>	-ις	
<i>ἐσήμανεν</i>	-μα	
<i>συνέλεξεν</i>	-ή	
<i>βοηθεῖν</i>	-ός	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 112ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τάς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάρη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τάς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογεῖται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) νύξ
2. πολὺ	β) ἀνάξιος
3. ἡμέρα	γ) ἐναντίος
4. σύμμαχος	δ) ὀλίγον
5. ἄξιος	ε) ἀπέρχομαι
	στ) ἐπάξιος
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) ἀπήγγειλε, βουλευέσθαι, κρατήσειαν, στρατηγός, διέφθειρεν: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 114ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δήμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

Μονάδες 30

2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των *Ἱστοριῶν* του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολέμιος	α) κάκιστος
2. ἀνεπιτήδειος	β) μέγιστον
3. πλέον	γ) φίλος
4. βέλτιστος	δ) ἡδιστος
5. δουλῶ	ε) ἐλαττον
	στ) ἐπιτήδειος
	ζ) ἐλευθερῶ

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *δράσαντες, διδάξοντας, ἐνίκησαν* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *δρᾶμα, δρᾶσις, δίδαγμα, διδασκῆριον, νικητής* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

A'	B'
1. δρᾶμα	α) ενέργεια ή κατάσταση

2. <i>δρᾶσις</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. <i>δίδαγμα</i>	γ) τόπος
4. <i>διδασκῆριον</i>	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. <i>νικητής</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 116ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσκειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσκειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσκειαν.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) δόγμα
2. κατειργάσατο	β) εγκρατής
3. κρατήσκειαν	γ) κατάληψη
4. ἐπελάβετο	δ) δείγμα
5. ἔδοξεν	ε) διακοπή
	στ) εγκατάλειψη
	ζ) επεξεργασία

Μονάδες 5

β) ἀπήγαγεν, κατακρημνίσκειαν, διέφθειρεν, ἐλέγετο, προδοῦναι: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 117ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ύφους.

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) και επίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐνίκησαν</i>		
<i>ἐπιτίθενται</i>		
<i>εἶχον</i>		
<i>κατέλαβον</i>		
<i>ἔπεισαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 118ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατειργάσατο	-τήριον	
παρεννομήκεσαν	-ία	
προδοῦναι	-της	
ἔπεμψε	-ός	
ἔδοξεν	-α	

Μονάδες 5

- β) ἀπαγωγή, ἀντίληψη, ἀφίξη, ἀποκοπή, ψήφος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 119ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμπσακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσκειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσκειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσκειαν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνεΐας.
δ) Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη τῆς Ἀσίας στην πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀποκοπή
2. κατηγορία	β) προστάττω
3. ἀποτομή	γ) φεύγω
4. κελεύω	δ) ἀναγγέλλω

5. <i>ἀπαγγέλλω</i>	ε) <i>ἔρχομαι</i>
	στ) <i>μομφή</i>
	ζ) <i>πράττω</i>

Μονάδες 5

β) *ἀπήγαγεν, ἀθροίσας, λαβόντες, παρενενομήκεσαν, προδοῦναι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 121ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδείμαντον. ἦ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡπίαθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκὸ στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Να ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα καὶ νὰ ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποία ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

3. **α)** Νὰ συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. κατειργάσατο	β) εκπομπή
3. ἔλαβε	γ) ανάληψη
4. ἔπεμψε	δ) ανεργία

5. <i>ἀπήγαγεν</i>	ε) ναός
	στ) αγωγή
	ζ) ναύλος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>βουλεύεσθαι</i>	<i>-μα</i>	
<i>παρενενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>ἔπεμψε</i>	<i>-ή</i>	
<i>ἀφικόμενος</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 122ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τάς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦν δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τάς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) προβολή
2. κατακρημνίσειαν	β) ἀφθαρτος
3. βουλευέσθαι	γ) γκρεμός
4. διέφθειρεν	δ) πατροκτόνος
5. ἀποκτεῖναι	ε) κόμμα
	στ) ἀπόκτημα
	ζ) διαβούλευση

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με βάση τις καταλήξεις που σας δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ληστής</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ήμέρα</i>	<i>-ήσιος</i>	
<i>πᾶς</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>άνήρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>στρατηγός</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 124ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦν δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) *αἰχμάλωτος, ἀπαγγέλλω, ἀφικνοῦμαι, ἐπιλαμβάνομαι, ἐκκλησία*: Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία τη στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. τριταῖος	α) σκέπτομαι, αποφασίζω
2. ζωγροῦμαι	β) ζωγραφίζω
3. ἀποκτείνω	γ) τρίτος στη σειρά
4. βουλεύομαι	δ) κατηγορῶ
5. αἰτιῶμαι	ε) συλλαμβάνομαι ζωντανός
	στ) φονεύω
	ζ) μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 125ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἰὴ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) ἀπήγαγεν, κατειργάσατο, ἔπεμψε, συμμάχους, κατηγορίαι: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους βουλευέσθαι καὶ παρεννομήκεσαν (Α' στήλη) οὐσιαστικά: βουλευτής, βούλευσις, βουλευτήριον, παρανόμημα, νομεύς με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (Β' στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βουλευτής	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. βούλευσις	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. παρανόμημα	γ) τόπος
4. νομεύς	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. βουλευτήριον	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 126ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. α) *λῆψις, λήπτης, κάτοχος, σχῆμα, σχέσις,·* Να κατατάξετε τις παραπάνω ομορρίζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *κατέλαβον* καὶ *ἔχοντες* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) *πόλεως, λιμένα, παρακαλοῦντες, ὑπισχνούμενοι, ἡπειρον:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομορρίζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 127ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τάς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμπσακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἥ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τάς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) νύξ
2. πολύ	β) ἀνάξιος
3. ἡμέρα	γ) ἐναντίος
4. σύμμαχος	δ) ὀλίγον
5. ἄξιος	ε) ἀπέρχομαι
	στ) ἐπάξιος
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) ἀπήγγειλε, βουλευέσθαι, κρατήσειαν, στρατηγός, διέφθειρεν: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 128ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἰὴ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) ἄλωση, ἀποκοπή, δόγμα, ἀντίληψη, ἐπίδοση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποτομή	α) βούλομαι
2. κατηγορία	β) προστάτω
3. κρατῶ	γ) φημί
4. κελεύω	δ) φρονῶ
5. βουλεύομαι	ε) ἀποκοπή
	στ) μομφή
	ζ) νικῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 129ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

1. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;

Μονάδες 10

3. **α) σύλληψη, φυγὰς, υπόσχεση, αγροίκος, παράκληση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) κατατίθεμαι, ξυλλαμβάνω, ἀκρόπολις, ξυλλέγω, ξύμμαχος:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 130ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦν δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάρη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. **α)** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ καὶ ἐπίθετο (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ναῦς		
ληστής		
στρατηγός		
άνήρ		
παρανομῶ		

Μονάδες 5

- β)** ἀπάγω, σύμμαχος, στρατηγός, ἐκκλησία, προδίδωμι: Να ἀναλύσετε τὶς παρὰ πᾶν σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 131ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦν δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) δόγμα
2. κατειργάσατο	β) εγκρατής
3. κρατήσειαν	γ) κατάληψη
4. ἐπελάβετο	δ) δείγμα
5. ἔδοξεν	ε) διακοπή
	στ) εγκατάλειψη
	ζ) επεξεργασία

Μονάδες 5

β) ἀπήγαγεν, κατακρημνίσειαν, διέφθειρεν, ἐλέγετο, προδοῦναι: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 132ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἡκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡλείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A	B
1. ἀκροβολίζομαι	α) υπόσχομαι
2. νεωτερίζω	β) εκεί ακριβῶς όπου
3. τὰ μετέωρα τῆς πόλεως	γ) ὅπως, ὅπως
4. οὐπὲρ	δ) αψιμαχῶ
5. ὑπισχνούμαι	ε) εἶμαι νεότερος
	στ) τα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης
	ζ) υποκινῶ σε στάση

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. αὐτοῦ	α) οἰκέτης
2. ἀφικνούμαι	β) κρατῶ
3. ὑστεραία	γ) ᾄπειμι
4. νικῶ	δ) προτεραία

5. δοῦλος	ε) ἔρχομαι
	στ) ἐπιοῦσα
	ζ) ἔνθα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 133ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οι σχέσεις του Ξενοφώντα με την πόλη της Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατειργάσατο	-τήριον	
παρεννομήκεσαν	-ία	
προδοῦναι	-της	
ἔπεμψε	-ός	
ἔδοξεν	-α	

Μονάδες 5

- β)** ἀπαγωγή, ἀντίληψη, ἀφίξη, ἀποκοπή, ψήφος: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 134ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦν δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαιμόνα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἐστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀποκοπή
2. κατηγορία	β) προστάττω

3. <i>άποτομή</i>	γ) <i>φεύγω</i>
4. <i>κελεύω</i>	δ) <i>άναγγέλλω</i>
5. <i>άπαγγέλλω</i>	ε) <i>έρχομαι</i>
	στ) <i>μομφή</i>
	ζ) <i>πράττω</i>

Μονάδες 5

β) *άπήγαγεν, άθροίσας, λαβόντες, παρενενομήκεσαν, προδοῦναι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 156ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖν ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αίτια του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
διαλιπούσης	-μα	
βάλλουσαι	-ή	
κρατήσκειν	-ος	
διαφθείρειεν	-ά	
ἡσυχάσαντες	-ία	

Μονάδες 5

- β) *φύσις, θόρυβος, τροπή, ἀγορά, μάχη*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 157ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τρωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οι ἀπόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ	α) θρήνος
2. αὐτοὶ ἑαυτοὺς	β) ὅτι θα πείθουν
3. οἰμωγὴ	γ) ὅτι θα πάθουν
4. ἔδοξε	δ) ο ἕνας στον ἄλλο
5. πείσεσθαι	ε) αποφάσισαν
	στ) οὔτε ο ἕνας οὔτε ο ἄλλος
	ζ) οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα (σύνθετα ἢ ἀπλά) με **α'** ἢ **β'** συνθετικὸ τὴ λέξη **ἄστὺ**.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 158ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

Μονάδες 10

3. α) **διανυκτέρευση, προάστιο, επάγγελμα, παροικία, διασκευή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. οἰμωγὴ	α) ἔρχομαι
2. κρατῶ	β) φρουρά
3. νομίζω	γ) θρῆνος
4. ἀφικνοῦμαι	δ) ἐλευθερία
5. φυλακὴ	ε) νικῶ
	στ) οἶομαι
	ζ) τέρψις

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 159ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἳ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγεῖται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχτεῖ ὁ ἄνθρωπος;

Μονάδες 10

3. **α) φυτικός, ανατρεπτικός, αλλοτρίωση, ακίνδυνος, λαθραῖος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) διαλείπω, ξυνεπιλαμβάνομαι, ἐμπίρημι, κατακαίομαι, ἐπίφορος:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 160ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) **ποίησις, ποίημα, ποιητής, ἀγγελία, παράγγελμα**: Να κατατάξετε τις ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἐποίησαν** και **παραγγέλλων** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) **ἀφικομένης, παραγγέλλων, πενθοῦντες, πείσεσθαι, ἀποίκους**. Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ἢ σύνθετη, της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 161ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τρωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α) διανυκτέρευση, προάστιο, επάγγελμα, παροικία, διασκευή:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) διήκω, παραγγέλλω, ἀφικνοῦμαι, ἀποχώννυμι, ἐφίστημι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 162ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἳ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσai τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίλῃν ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὑπεξανάγομαι</i>	α) ναύσταθμος
2. <i>συνεπιλαμβάνομαι</i>	β) οδηγώ
3. <i>ἐμπίρημι</i>	γ) νεαρός
4. <i>νεώριον</i>	δ) βοηθώ υποστηρίζω,
5. <i>λανθάνω</i>	ε) ανοίγομαι με προφυλάξεις στο ανοικτό πέλαγος
	στ) πυρπολώ
	ζ) διαφεύγω την προσοχή

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. <i>αὖθις</i>	α) <i>φοβοῦμαι</i>
2. <i>ἰσχύς</i>	β) <i>ξένος</i>

3. δέδοικα	γ) νικῶ
4. ἀλλότριος	δ) ἀμέσως
5. κρατῶ	ε) ῥώμη
	στ) δίδωμι
	ζ) πάλιν

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 163ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃ ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τωρωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλῆα Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἑλλήνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βᾶθη τῆς Ἀσίας στην πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. α) **συμφορά, τεῖχος, ἄποικος, πολιορκία, φυλακή:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τίς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) **ἀπώλεια, ουσιαστικός, ευπάθεια, δόξα, διαφύλαξη:** Να συνδέσετε τίς παραπάνω λέξεις με τίς λέξεις τοῦ κειμένου με τίς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 164ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διήκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) ἄστὺ, ἀποίκους, πολιορκία, ἐκκλησία, τεῖχος: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (ἀπλὴ ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) ἀφικνοῦμαι, διήκω, παραγγέλλω, ἀποχώννυμι, ἐφίστημι: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 165ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσai τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίλῃν ὁψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ὀρίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορὰ του πολίτη, κατὰ τον Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις της **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>ἀγορά</i>	<i>-αῖος</i>	
<i>δῆμος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>ἰσχύς</i>	<i>-ρός</i>	
<i>ἡμέρα</i>	<i>-ιος</i>	
<i>θόρυβος</i>	<i>-ώδης</i>	

Μονάδες 5

- β)** **ελλιπής, ακαταμάχητος, πληθωρισμός, ἐγκαυμα, ἐφόδια:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 166ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκον, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τρωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *φρουρούς, ἀσφάλειαν, ἔνδειαν, ναῦς, ἄστυ*: Να σχηματίσετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) *συλλέγω, ἐπισκευάζω, ἀφικνοῦμαι, ἀπόλλυμαι, ἄποικος*: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 167ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ακτοπλοῖα	
2. εγκατάλειψη	α) καταλιπὼν
3. κατάληψη	
4. υπόλειμμα	
5. περίπλους	β) πλέουσιν
6. πλεονέκτης	
7. υπόλοιπο	

Μονάδες 5

β) *φρουρός, συμφορά, τεῖχος, ἄποικος, πολιορκία*: Να γράψετε γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 168ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἢ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότες ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) *ὑπομένω, αὐτοβοεῖ, ἔφοδος, ἔμπορος, ἐπιγίγνομαι*: Να ἀναλύσετε τὶς παρὰπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) *ξυνοικίας, ἐκινδύνευσε, φειδόμενοι, παυσάμενοι, φυλακῇ*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παρὰπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη τῆς ἀρχαίας ἢ νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 169ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) δότης, ἐπίδοσις, προδοσία, παράδοσις, δοτήρ:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς το ρῆμα *δίδωμι* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

- β) ἀπέπεμπεν, πλέουσιν, ἐπεσκεύαζεν, ἄρμοστήν, νομίζοντες:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 135ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡγείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ἀγορά</i>	-αῖος	
<i>δῆμος</i>	-ιος	
<i>δοῦλος</i>	-ικός	
<i>πρᾶγμα</i>	-ικός	
<i>νύξ</i>	-ινός	

Μονάδες 5

- β) **κατάληψη, ευπιστία, παράθεση, επινίκια, ἴδρυμα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 136ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2 .

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ... ἔνδειαν ἔσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) **φρουροὺς, ὑποσπόνδους, ἀσφάλειαν, ἔνδειαν, ναῦς**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **καθίσταμαι, ὑποδέχομαι, συλλέγω, καταλείπω, ἐπισκευάζω**: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 137ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2 .

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α) αφετηρία, επίδοση, είδηση, σύλλογος, εφαρμόζω:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
προδόντες		
συλλεγῶσιν		
κατεστήσατο		
ναῦς		
ὑπεδέχοντο		

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 138ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡγείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;

Μονάδες 10

3. α) *ξυλλαμβάνω, κατατίθεμαι, ἀφικνοῦμαι, ἀκρόπολις, περιπέμπω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) *νεωτερίζοντας, ἐλθούσης, μαχόμενοι, ἠκροβολίσαντο, παρεγένετο*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου από μία ομόρριζη της αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 139ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2 .

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ καὶ ἐπίθετο (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
προδόντες		
συλλεγῶσιν		
κατεστήσατο		
ναῦς		
ὑπεδέχοντο		

Μονάδες 5

- β)** *ὑπόσπονδος, ὑποδέχομαι, καθίσταμαι, καταλείπω, ἀποπλέω*: Να ἀναλύσετε τῆς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 140ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. **α) δότης, ἐπίδοσις, προδοσία, παράδοσις, δοτήρ:** Νὰ κατατάξετε τὶς ὁμόρριζες πρὸς τὸν ρηματικὸ τύπο *διδούς* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα μὲ τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

- β) κατεστήσατο, ὑπεδέχοντο, ἔφυγον, εἰδὼς, ἄστυ:** Νὰ γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 141ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡλείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την ἐκθεση των ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) πρᾶγμα, διαφυγή, σύλληψη, πειστικότητα, μαχητής:** Με καθεμία ἀπὸ τις λέξεις που σας δίδονται (οι οποίες εἶναι ομόρριζες λέξεων του κειμένου) να σχηματίσετε μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) πρέσβυς, πράγματα, μετέωρα, ἀγορά, ξύμμαχος: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα της αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 142ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνο, Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπλοῖα	
2. χειραφέτηση	α) πλέουσιν
3. ἐφεση	
4. πλεονέκτης	
5. ἀφέλεια	β) ἀφέντες
6. αφετηρία	
7. περίπλους	

Μονάδες 5

β) *φρουροὺς, ἐγένοντο, ἀσφάλειαν, καταλιπὼν, ναῦς*: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 145ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. **α)** *ὑποσπόνδους, ἔφυγον, εἰδὼς, συλλεγῶσιν, καταλιπὼν*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τη λέξη της **B'** στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δοχείο	
2. εγκατάλειψη	α) καταλιπὼν
3. κατάληψη	
4. υπόλειμμα	
5. υπόδημα	β) ὑπεδέχοντο
6. αποδέκτης	
7. κατάλοιπο	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 147ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἡλείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) και επίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐνίκησαν</i>		
<i>ἐπιτίθενται</i>		
<i>εἶχον</i>		
<i>κατέλαβον</i>		
<i>ἔπεισαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 146ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) *φρουρός, ἄστυ, ἐνδειαν, ἄρμοστήν, ναῦς*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη (απλὴ ἢ σύνθετη) λέξη τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. υπόλοιπο	
2. χειραφέτηση	α) ἀφέντες
3. ἐφεση	
4. παράλειψη	
5. ἀφέλεια	β) καταλιπὼν
6. αφετηρία	
7. κατάληψη	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 148ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἄρμοστής	α) συνάγω
2. φρουρός	β) ἀπέρχομαι
3. φεύγω	γ) διοικητής
4. οἶδα	δ) ὁρῶ
5. συλλέγω	ε) ἔρχομαι
	στ) φύλαξ
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

β) ἀφέντες, ἐγένοντο, συλλεγῶσιν, ἄστυ, ἐπιτηδείων: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 149ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκὸ στρατό,
- β) κατατάχτηκε ὡς μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Να ἐπιλέξετε τη σωστή ἀπάντηση, σημειώνοντας το ἀντίστοιχο γράμμα, και να ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν το ψήφισμα αὐτὸ και με ποια ἀφορμή.

Μονάδες 10

3. α) **ὑποδέχομαι, ἀφίημι, ἀποπέμπω, συλλέγω, ἀποπλέω**: Να ἀναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) **ἀνάδοχος, φυγὰς, προδότης, παρουσία, ναυτικός**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 50ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. α) **ἔχοντες, πράγματα, δῆμος, ἀγορὰν, κατέλαβον:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **ἵδρυμα, ἵδρυσις, οἶκημα, οἰκήτωρ, οἴκησις:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἰδρύθῃ** και **ᾤκουν** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 151ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς...παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφῶντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λογική	
2. πλοίο	α) ἐλέγετο
3. διάλεξη	
4. πλούσιος	
5. λόχος	β) πλέουσιν
6. απόπλους	
7. πρόλογος	

Μονάδες 5

- β) άφιξη, αστυφιλία, απώλεια, πάθος, παρουσία,: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 152ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφίστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) *ἀφικνουῖμαι, παραγγέλλω, ἀπόλλυμαι, ἄποικος, ἐφίστημι*: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) *ἄστυ, ἀποίκους, πολιορκία, λιμένας, φυλακὰς*: Να γράψετε ἀπὸ ἑνα ομόρριζο (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) οὐσιαστικὸ ἢ ἐπίθετο τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 153ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχή τη σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;

Μονάδες 10

3. α) *διαλιπούσης, γίνεται, θόρυβον, χρήματα, διαφθαρῆναι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βάλλουσαι</i>	-μα	
<i>διαφθείρειν</i>	-ά	
<i>παυσάμενοι</i>	-ις	
<i>νικᾷ</i>	-τής	
<i>ὑπομένουσαι</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 154ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τωρωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς στήλης Α' με τὴ σημασία τῆς στὴ Β' στήλῃ. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. οἰμωγὴ	α) ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο
2. ἕτερος	β) ἐπόμενη ἡμέρα
3. ὑστεραία	γ) φράζω με χῶμα τὴν εἴσοδο
4. ἀποχώννυμι	δ) προηγούμενη νύχτα
5. διήκω	ε) θρήνος
	στ) διορθώνω τὰ τεῖχη
	ζ) προχωρῶ, φτάνω

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ αντώνυμή τῆς στὴ Β' στήλῃ. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀγρυπνῶ
2. μακρός	β) ὀλίγος
3. νύξ	γ) μέγας

4. κοιμῶμαι	δ) βραχύς
5. πολύς	ε) πλήρης
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἡμέρα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 155ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅῃα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὥς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπολωλότας	α) ἀκόμη
2. φυλακὰς	β) ὅτι θα πείθουν
3. οἰμωγὴ	γ) ὅτι θα πάθουν
4. ἔτι	δ) νεκροὺς
5. πείσεσθαι	ε) φίλους
	στ) φρουρές
	ζ) θρήνος

Μονάδες 5

β) ἀφικομένης, παραγγέλλων, πενθοῦντες, πείσεσθαι, ἀποίκους: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 313ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐπεκαλεῖτο	-ις	
σιωπήσειεν	-ή	
ἔπασχε	-ος	
ὁρῶσα	-μα	
κρίνω	-ής	

Μονάδες 5

- β) καθορᾶν, ἔπασχε, ἐπήρετο, ἔπιε, λειπόμενον: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 314ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) **ὑπηρέτης, βουλή, φρουρός, ἀγορά, ἀγαστός**: Να γράψετε ἀπὸ ἓν ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **ἐλξη, πρόσκληση, προορατικός, ἐρώτηση, ἔλλειμμα**: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 315ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) πλῆθος, περικύκλωσις, ἐναντίος, ναυμαχία, δύσις:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) προσβλητικός, απόπειρα, συνάθροιση, δέος, πρόσκρουση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 317ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** **ἐλκηθρο, προσομοίωση, πρόσθιος, ανανδρος, δήλωση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τις συνώνυμές τους της **B'** στήλης. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἔλκω</i>	α) <i>θαυμαστός</i>
2. <i>οἰμώζω</i>	β) <i>εὐμορφος</i>
3. <i>ἀγαστός</i>	γ) <i>ἀπωθῶ</i>
4. <i>λέγω</i>	δ) <i>σύρω</i>
5. <i>καλός</i>	ε) <i>φάσκω</i>
	στ) <i>μισητός</i>
	ζ) <i>όδύρομαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 318ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἐταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.
Μονάδες 10
3. **προσβαλόντες**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ουσιαστικά σύνθετα ἢ απλά, ομόρριζα του ρήματος **προσβάλλω** και να σχηματίσετε μία πρόταση με το καθένα ἀπὸ αὐτά.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 319ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** *ὑπηρέτης, ἡσυχία, πλήρης, ἀγορά, φρόνιμος.* Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομορρίζο για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεία τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>εἰκὸς</i>	α) ρωτῶ
2. <i>οἰμώζω</i>	β) απορώ
3. <i>ἐγχειρίδια</i>	γ) βιβλία
4. <i>ἀγαστός</i>	δ) φυσικό, εὐλογο
5. <i>ἐπερωτῶ</i>	ε) θαυμαστός
	στ) μαχαίρια
	ζ) κλαίω, θρηνῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 320ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔλκω</i>	-ις	
<i>ἐπεκαλεῖτο</i>	-ήρ	
<i>ἔπασχε</i>	-ος	
<i>ὁρῶσα</i>	-μα	
<i>κρίνω</i>	-ής	

Μονάδες 5

- β)** **γένεση, ποτό, ἀγνοία, παράσταση, ἐλλιπής:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 321ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἐταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **μεσότητα, επίγνωση, θορυβώδης, υποχώρηση, βούληση:** Να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) **πλῆθος, ναῦν, κύκλον, γένοιτο, ἐτελεύτα:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 322ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) *καθορᾶν, ἡσυχίαν, παρήσαν, ἔπασχε, ἀπολιπεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ο-μόρριζη λέξη της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικῆς γλώσσας, ἀπλή ἢ σύνθετη, γιὰ καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *ελκυστικός, γονέας, πρόσχημα, ευφωνία, παράστημα*: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 323ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκὸ στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Να ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, καὶ νὰ ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποία ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς λέξεις τῆς **B'** στήλης με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγῆμα	
2. πάθος	α) ἀπήγαγον
3. ἀγώνας	
4. συμπάθεια	
5. ἀγχος	β) ἔπασχεν
6. ἀπέχθεια	
7. ἀπαθής	

Μονάδες 5

β) καθορώ, δρύφακτα, έγχειρίδιον, άπάγω, άξιόλογος: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 324ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πὼς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. κακῶς	α) πρῶρα
2. ὀλίγας	β) ἀναδύω
3. πρύμνα	γ) ἡσυχάζω
4. καταδύω	δ) κάκιον
5. θορυβῶ	ε) δέδοικα
	στ) πολλάς
	ζ) καλῶς

Μονάδες 5

β) *προσπίπτοντες, ἔταλαιπώρουν, τεταγμέναις, γνόντες, ὑποχωρούντων:*
Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2020: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) ἀπιστία
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερῶ
3. πίστις	γ) ἀγνοῶ
4. ἦκω	δ) πειθῶ
5. ἐξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) *πίστεως, έπιτηρών, λέγοι, έρωτώμενοι, σπένδεσθαι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 328ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾷ τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπεκαλεῖτο</i>	-ις	
<i>σιωπήσειεν</i>	-ή	
<i>ἔπασχε</i>	-ος	
<i>ὁρῶσα</i>	-μα	
<i>κρίνω</i>	-ής	

Μονάδες 5

- β)** *καθορᾷ, ἔπασχε, ἐπήρετο, ἔπινε, λειπόμενον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 329ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) **ὑπηρέτης, βουλή, φρουρός, ἀγορά, ἀγαστός:** Να γράψετε από ένα ρήμα της αρχαίας ελληνικής ομόρριζο για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **έλξη, πρόσκληση, προορατικός, ερώτηση, έλλειμμα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 330ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ...τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

2. Πώς απαντά ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) και επίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ὑπεχώρουν</i>		
<i>ἐτελεύτα</i>		
<i>ἐβούλοντο</i>		
<i>ἐπιβοηθοῦσι</i>		
<i>κύκλον</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 170ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνης Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφῶντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) *φρουρός, συμφορά, τεῖχος, ἄποικος, πολιορκία*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) *ἀφικομένης, παραγγέλλων, ἐκοιμήθη, πενθοῦντες, πείσεσθαι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 120ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγείς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες είχε για τον ίδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. α) *πράγματα, ἔχοντες, κατέλαβον, δῆμος, ἀγορὰν*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) *ἵδρυμα, ἵδρυσις, οἰκήτωρ, οἴκημα, οἴκησις*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *ἰδρύθῃ* και *ᾠκουν* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 123ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ο Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως το τέλος του Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) **μαχόμενοι, πόλεως, περιέπεμπον, ἐλευθερίαν, πλῆθος:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
νεωτερίζουσιν	-μός	
ἐνίκησαν	-ής	
κατέθεντο	-ις	
ἰδρύθη	-μα	
ᾤκουν	-ωρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 143ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσεσθαι.

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης Α' με τη σημασία της στη στήλη Β'. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ὑπόσπονδος	α) ταχύτερα
2. ἔνδεια	β) διοικητής
3. θᾶπτον	γ) περισσότερο
4. ἄρμοστής	δ) σε ἄλλο μέρος
5. ἄλλοθι	ε) ἔλλειψη, στέρηση
	στ) προστατευμένος ἀπὸ ἐπίσημη συμφωνία
	ζ) φρουρός

Μονάδες 5

β) ἔπλει, ὑπεδέχοντο, ἀπέπεμπεν, ἄστυ, ἄρμοστήν: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 171ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἳ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. α) **χρήματα, μάχη, θόρυβος, κύκλος, τροπή:** Με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις (οἱ ὁποῖες εἶναι ομόρριζες λέξεων τοῦ κειμένου) νὰ σχηματίσετε μία πρόταση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα.

Μονάδες 5

- β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **νικᾷ, διαφθαρῆναι, ἐμπιπρᾶσι, κατεκαύθη, βάλλουσαι** ουσιαστικά: **νικητής, διαφθορά, ἔμπρησις, καῦμα, βέλος** (Α' στήλη) με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (Β' στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. νικητής	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. διαφθορά	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. ἔμπρησις	γ) τόπος
4. βέλος	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. καῦμα	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 172ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐκεῖσε</i>	α) γρηγορότερα
2. <i>ἐνδεια</i>	β) διοικητής
3. <i>θᾶπτον</i>	γ) περισσότερο
4. <i>ἄρμοστής</i>	δ) σὲ ἄλλο μέρος
5. <i>ἄλλοθι</i>	ε) ἐλλειψη
	στ) πρὸς τὰ ἐκεῖ
	ζ) φρουρός

Μονάδες 5

- β)** *συλλέγω, ἀποπλέω, ἐπισκευάζω, ἀφικνοῦμαι, διήκω*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 173ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. **α) παράδοση, προάστιο, ἀπώλεια, ευπάθεια, ουσιαστικός:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἄρμοστής	α) συνάγω
2. φρουρὸς	β) ἔλλειψις
3. ἔνδεια	γ) διοικητής
4. οἶδα	δ) ὁρῶ
5. συλλέγω	ε) κίνδυνος
	στ) φύλαξ
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 174ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἳ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσai τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ἓνα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλοί
2. τολμηρῶς	β) ἰδίας
3. ὀλίγοι	γ) ἐλάττονες
4. ἀλλοτρίας	δ) εὐθαρσῶς
5. παύομαι	ε) ἡττῶμαι
	στ) ἄρχομαι
	ζ) ἀτόλμως

Μονάδες 5

- β) *βάλλουσαι*: Να γράψετε πέντε λέξεις, απλές ἢ σύνθετες, της νέας ελληνικῆς γλώσσας με το θέμα της λέξης που σας δίνεται.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 175ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τρωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχὴ του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ</i>	α) θρήνος
2. <i>αὐτοὶ ἑαυτοῦς</i>	β) ὅτι θα πείθουν
3. <i>οἰμωγὴ</i>	γ) ὅτι θα πάθουν
4. <i>διῆκεν</i>	δ) ο ἕνας στον ἄλλο
5. <i>πείσεσθαι</i>	ε) ἐφτάσε
	στ) οὔτε ο ἕνας οὔτε ο ἄλλος
	ζ) οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοῦς τοὺς

Μονάδες 5

β) εἰδὼς, ἄστυ, συμφορά, ἀποίκους, πολιορκία: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (απλὴ ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 176ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέξη	
2. παράλειψη	α) ἐλέγετο
3. λογικός	
4. κατάληψη	
5. ελλιπής	β) καταλιπὼν
6. επίλογος	
7. κατάλυμα	

Μονάδες 5

- β)** Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα (ἀπλά ἢ σύνθετα) με **α'** ἢ **β'** συνθετικὸ τὴ λέξη **ἄστυ**.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 177ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἳ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίλῃν ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκóτος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πὼς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Ἀθῆνας;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (**Β'** στήλῃ) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλῃ) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐπίκουρος</i>		
<i>μάχη</i>		
<i>πόλις</i>		
<i>δῆμος</i>		
<i>πλῆθος</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 178ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ την πατρίδα του, την Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ να μετακομίσει στην Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα να ἐπαναπατρίσται, μετὰ ἀπὸ την ἄρση του ψηφίσματος για ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης του κειμένου με τὴ σημασίᾱ τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἰμωγὴ	α) ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο
2. ἕτερος	β) νεκροὺς
3. ἀπολωλότας	γ) ὅτι θα πάθουν
4. πείσεσθαι	δ) φίλους
5. διῆκεν	ε) θρήνος

	στ) ότι θα πείθουν
	ζ) έφτασε

Μονάδες 5

β) προπομπός, ανεπιτήδειος, πένθος, εκποίηση, επικράτηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 179ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίουι τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίουι καὶ Τρωναίουι καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφῶντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) *φρουροὺς, ἄστυ, τείχος, ἀποίκους, πολιορκία*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) *συλλέγω, ἀποπλέω, ἐπισκευάζω, ἀφικνοῦμαι, διήκω*: Να αναλύσετε τις σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 181ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βούλονται</i>	α) εγκατάλειψη
2. <i>ἐπιλελοιπέναι</i>	β) συντριβή
3. <i>διέτριβεν</i>	γ) πομπός
4. <i>ἔπεμψε</i>	δ) βούληση
5. <i>ἡρέθη</i>	ε) κατάληψη
	στ) αιρετός
	ζ) βουλιμία

Μονάδες 5

β) *όμολογία, όμολογητής, άπαγγελία, άγγελμα, άγγελος*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους ***όμολογήσειν*** και ***άπήγγειλεν*** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 182ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) ἀντέχω, ἐπιλείπω, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο στοιχεία τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἥξει	α) να υποδουλώσουν
2. ἐξανδραποδίσασθαι	β) υπεύθυνος, αρμόδιος
3. τέως	γ) εκλέχτηκε
4. ἡρέθη	δ) θα επιστρέψει
5. κύριος	ε) δούλος

	στ) αφαιρέθηκε
	ζ) ως τότε

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 7ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδεά, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>βασιλεὺς</i>	-ΕΙΟΣ	
<i>Ῥόδος</i>	-ΙΟΣ	
<i>σύμμαχος</i>	-ΙΚΟΣ	
<i>ἄλλος</i>	-ΟΪΟΣ	
<i>στρατηγός</i>	-ΙΚΟΣ	

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (**B'** στήλη) και επίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἡγεῖτο</i>		
<i>ἐποίουν</i>		

<i>αίρουσι</i>		
<i>άφεστηκυίας</i>		
<i>πόλεις</i>		

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 180ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐτοῖς γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίλῃν ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ο Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως το τέλος του Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) **χρήματα, ἐκινδύνευσε, ἐπίφορος, ἡσυχάσαντες, λαθόντες:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη ποὺ δίνεται στὴ **B'** στήλη.

Επίθετα παράγωγα ἀπὸ ὀνόματα		
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
κράτος	-αἰός	
φύσις	-ικός	
ἄνεμος	-όεις	
δαίλη	-ινός	
μάχη	-ιμος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 183ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*·

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) **ἐπιγιγνομένη, βοηθῶν, ἔπρασσε, πείθει, ἔμειναν**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κρῖναι</i>	-ής	
<i>πληρώσαντες</i>	-μα	
<i>κατέλεγον</i>	-ος	
<i>ἀνίστη</i>	-ις	
<i>ξυμπέμψειν</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 184ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών εἶχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) *πέμψαι, ἀντέχουσιν, ἐπιλελοιπέναι, ὁμολογήσειν, ἀγγελοῦντα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (ἀπλή ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλευόμαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἤκω	δ) ἐπιθυμῶ

5. πέμπω	ε) ὀρώ
	στ) στέλλω
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 185ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφῶντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α) ἔπος, εἶδηση, σχέση, παρατήρηση, παράλειψη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλεύομαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἤκω	δ) ἐπιθυμῶ
5. πέμπω	ε) ὀρώ
	στ) στέλλω
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 186ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἴσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*·

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀπαντᾷ ὁ Θουκυδίδης στο πρόβλημα που ἀφορᾷ τὴν ἡγεμονικὴ δύναμη τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. α) **κριτής, κρίσις, πρᾶγμα, πράκτωρ, πρᾶξις**: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικοὺς τύπους **κρῖναι** καὶ **ἔπρασσε** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) **στρατηγός, ξύμβασις, φίλος, προστάτης, κίνησις**: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 187ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀντιλέγω	α) ἀπιστία
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερῶ
3. πίστις	γ) συμφωνῶ
4. ἦκω	δ) πειθῶ
5. ἐξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) *πίστεως, έπιτηρών, λέγοι, έρωτώμενοι, σπένδεσθαι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 188ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκουον εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) ἐθέλω
2. ἀπαγγέλλω	β) στέλλω
3. βούλομαι	γ) ἐπίσταμαι
4. κελεύω	δ) ἐξαιρῶ
5. πέμπω	ε) φημί
	στ) ἀναγγέλλω
	ζ) προστάττω

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βούλονται</i>	-ις	
<i>έξανδραποδίσασθαι</i>	-ός	
<i>έπεμψεν</i>	-ή	
<i>άγγελουῖντα</i>	-μα	
<i>έκέλευον</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 113ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἢ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Ποιες είναι οι απόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. **α) ἄλωση, ἀποκοπή, δόγμα, ἀντίληψη, ἐπίδοση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποτομή	α) βούλομαι
2. κατηγορία	β) προστάττω
3. κρατῶ	γ) φημί
4. κελεύω	δ) φρονῶ
5. βουλεύομαι	ε) ἀποκοπή
	στ) μομφή
	ζ) νικῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 115ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμπσακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἡτιάρη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφῶντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

Μονάδες 10

3. α) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ναῦς		
ληστής		
στρατηγός		
άνήρ		
παρανομῶ		

Μονάδες 5

- β) ἀπάγω, σύμμαχος, στρατηγός, ἐκκλησία, προδίδωμι. Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **ἐστασίαζον, ἀφεθέντες, πεπεισμένοι, ἔπρασσον, πόλιν** : Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ὑπάγουσιν</i>	-ή	
<i>ἐψηφίσαντο</i>	-μα	
<i>ἀφικομένης</i>	-ις	
<i>τέμνειν</i>	-μα	
<i>λέγοντες</i>	-ος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 12ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστική) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Πῶς απαντᾷ ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης **A'** με τη σημασία τους στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ψηφίζομαι</i>	α) εθελοντής πρόξενος
2. <i>ἀφικνούμαι</i>	β) προσεγγίζω στην ακτή
3. <i>προσποιῶ</i>	γ) προξενῶ ζημιὰ χωρίς τη θέλησή μου
4. <i>διεγγυῶμαι</i>	δ) αποφασίζω
5. <i>ἐθελοπρόξενος</i>	ε) φέρω με το μέρος μου
	στ) γίνεται κάποιος εγγυητής μου
	ζ) φτάνω

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφίστημι	α) λέγω
2. ἀφικνοῦμαι	β) βλάβη
3. φάσκω	γ) κόπτω
4. ζημία	δ) διαφωνῶ
5. τέμνω	ε) ἔρχομαι
	στ) ἀπομακρύνω
	ζ) ἀρνοῦμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 189ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοομένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι·*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, δημότης, μελλοντικός, πειστικός, αποπομπή:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **στρατηγός, ξύμβασις, οὐκέτι, καταλείπω, ἀνίστημι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 190ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βούλονται</i>	α) περίλυπος
2. <i>ἐπιλελοιπέναι</i>	β) συνείδηση
3. <i>εἰδὼς</i>	γ) λεξικό
4. <i>λέγοι</i>	δ) ἀβουλος
5. <i>σπένδεσθαι</i>	ε) ελλιπής
	στ) σπονδή
	ζ) βουλιμία

Μονάδες 5

β) *ἀντέχω, ἐπιτηρῶ, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις συνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 191ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α) πομπός, πολιτικός, παραγγελία, καταφύγιο, ἐγκυρος:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) ἀπιστία
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερώ
3. πίστις	γ) ἀγνοῶ
4. ἦκω	δ) πειθώ
5. ἐξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος

	στ) <i>ἀπέρχομαι</i>
	ζ) <i>ἔρχομαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 192ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἥσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*·

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ξύμβασις</i>	α) συμφωνῶ, συναινῶ
2. <i>ξυγχωρῶ</i>	β) παρηγορῶ, καθησυχάζω
3. <i>παραμυθοῦμαι</i>	γ) φοβούμαι
4. <i>πρόφασις</i>	δ) παραδίδω
5. <i>δέδοικα</i>	ε) συμφωνία, συνθήκη
	στ) φανέρωση
	ζ) δικαιολογία

Μονάδες 5

β) *ποιησαμένους, πράξας, καταλιπεῖν, πληρώσαντες, ἔλαβε*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 194ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) *ἀντέχω, ἐπιλείπω, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) *κατέχοι, ἔπεμψεν, ἀποκρίναιτο, κυρίους, σπένδεσθαι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 195ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*·

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο (**Γ'** στήλη) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A	B'	Γ'
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
άνήρ	-εῖος	
δῆμος	-ιος	
στρατηγός	-ικός	
ἡμέρα	-ιος	
ἄλλος	-οῖος	

Μονάδες 5

β) νόηση, ανισότητα, πομπός, κατοικία, προσποίηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 196ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλονται	α) εγκατάλειψη
2. ἐπιλελοιπέναι	β) συντριβή
3. διέτριβεν	γ) πομπός
4. ἔπεμψε	δ) βούληση
5. ἡρέθη	ε) κατάληψη
	στ) αιρετός
	ζ) βούλωμα

Μονάδες 5

β) *ὁμολογία, ὁμολογητής, ἀπαγγελία, ἄγγελος, ἄγγελμα:* Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους ***ὁμολογήσειν*** και ***ἀπήγγειλεν*** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 197ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) ἀντέχω, ἐπιλείπω, αὐτοκράτωρ, ἀπαγγέλλω, ἐξαιρῶ:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο στοιχεία τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἥξει	α) να υποδουλώσουν
2. ἐξανδραποδίσασθαι	β) υπεύθυνος, αρμόδιος
3. τέως	γ) εκλέχτηκε
4. ἡρέθη	δ) θα επιστρέψει
5. κύριος	ε) δούλος

	στ) αφαιρέθηκε
	ζ) ως τότε

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 198ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι·*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.

Μονάδες 10

3. **οἰκία**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ὁμόρριζα με τὴ λέξη **οἰκία** και να σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μια πρόταση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 199ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) *ἀντέχουσιν, πέμψαι, ἐπιλελοιπέναι, ὁμολογήσειν, ἀγγελοῦντα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη (ἀπλὴ ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλευόμαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἤκω	δ) ἐπιθυμῶ

5. πέμπω	ε) ὀρώ
	στ) στέλλω
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 200ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οι ἀπόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. **α) ἔπος, εἶδηση, σχέση, παρατήρηση, παράλειψη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλεύομαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἦκω	δ) ἐπιθυμῶ
5. πέμπω	ε) ὁρῶ

	στ) στέλλω
	ζ) επίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 193ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:
- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
  - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
- Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα, και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. **α) παραπεμπτικό, πολίτης, εγκατάλειψη, αιρετός, εγκυρότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀπήγγειλεν</i>	-ία	
<i>ἐρωτώμενοι</i>	-μα	
<i>ἐπιτηρῶν</i>	-ις	
<i>ἐποίησαν</i>	-τής	
<i>ἤρέθη</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 302ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες έχει, κατὰ τον Ξενοφώντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) **ἐλκηθρο, προσομοίωση, πρόσθιος, ἀνανδρος, δήλωση:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς συνώνυμές τους τῆς **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔλκω	α) θαυμαστός
2. οἰμώζω	β) εὐμορφος
3. ἀγαστός	γ) ἀπωθῶ
4. λέγω	δ) σύρω
5. καλός	ε) φάσκω
	στ) μισητός
	ζ) ὀδύρομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 303ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;
Μονάδες 10
3. **α) προσπίπτοντες, ἔταλαιπώρουν, γνόντες, κρουόμενοι, ἐτελεύτα:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπιβοηθοῦσι</i>	-ός	
<i>τεταγμένων</i>	-μα	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>καταδύουσιν</i>	-ις	
<i>ἐποιοῦντο</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 304ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτὶς τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) **εἶλκε, ἐπεκαλεῖτο, καθορᾶν, εἶχεν, ἀναγκαζόμενος.** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **καθορῶ, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἀπάγω, ἀπολείπω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 305ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔλκω	-ις	
ἐπεκαλεῖτο	-ήρ	
ἔπασχε	-ος	
ὁρῶσα	-μα	
κρίνω	-ής	

Μονάδες 5

- β) γένεση, ποτό, ἀγνοία, παράσταση, ἐλλιπής: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 307ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾷ τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. α) *καθορᾷ, ἡσυχίαν, παρήσαν, ἔπασχε, ἀπολιπεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ο-μόρριζη λέξη τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλή ἢ σύνθετη, γιὰ καθε-μιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *ελκυστικός, γονέας, πρόσχημα, ευφωνία, παράστημα*: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 308ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56

A. ΚΕΙΜΕΝΟ.

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφόντα νὰ ἐπαναпатристиεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἐστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στὸν αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς λέξεις τῆς **B'** στήλης με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγῆμα	
2. πάθος	α) ἀπήγαγον
3. ἀγώνας	
4. συμπάθεια	
5. ἀγχος	β) ἔπασχεν

6. απέχθεια	
7. απαθής	

Μονάδες 5

β) καθορώ, δρύφακτα, έγχειρίδιον, άπάγω, άξιόλογος: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 309ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, πληθώρα, ἀθροισμα, σύμπτωση, παράταξη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **καταδύω, περιπλέω, ἐπίπλους, προκαταφεύγω, ναυμαχία:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 311ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ' ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των έργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ις	
ἔχοντες	-μα	
ἀπήγαγον	-ή	
κρίνω	-ής	
παρῆσαν	-ία	

Μονάδες 5

- β) **ἐπικαλοῦμαι, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἐγχειρίδιον, ἀπολείπω**: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τοὺς.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 206ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνεῖας.
- δ) Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α) πομπός, πολιτικός, παραγγελία, καταφύγιο, ἐγκυρος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>οἶδα</i>	α) <i>ἀπιστία</i>
2. <i>εἰρήνη</i>	β) <i>ἐλευθερῶ</i>
3. <i>πίστις</i>	γ) <i>ἀγνοῶ</i>
4. <i>ἤκω</i>	δ) <i>πειθῶ</i>
5. <i>ἐξανδραποδίζομαι</i>	ε) <i>πόλεμος</i>
	στ) <i>ἀπέρχομαι</i>
	ζ) <i>ἔρχομαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 207ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐπιγιγνομένη</i>	α) διάλειμμα
2. <i>σπονδὰς</i>	β) ανάστημα
3. <i>καταλιπεῖν</i>	γ) σύγκριση
4. <i>ἀνίστη</i>	δ) κατάληψη
5. <i>κρῖναι</i>	ε) περίλυπος
	στ) γένος
	ζ) ομοσπονδία

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Κέρασε όλους τους φίλους για την.....στις εξετάσεις. (**έπιτυγχάνω**).

Παρά την επιχειρηματολογία του, τελικά δεν ήταν ιδιαίτερα....., γι' αυτό και η πρότασή του απορρίφθηκε (**πείθω**.)

Η .....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές περιπτώσεις ..... στη δημόσια ζωή της χώρας (**διαφθείρω**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 335ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδονσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφῶντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α) ἐναντίος, ἡσυχία, νίκη, πολέμιος, διάβασις:** Να γράψετε από ένα ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ομόρριζο για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία ης στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. σφέτερος	α) σφετεριστής
2. ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
3. σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
4. ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
5. τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγώ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρώ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 208ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) **παραπεμπτικό, εγκατάλειψη, πολίτης, αιρετός, εγκυρότητα**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀπήγγειλεν	-ία	
ἐρωτῶμενοι	-μα	
ἐπιτηρῶν	-ις	

<i>ἐποίησαν</i>	-τής	
<i>ἤρεθη</i>	-Ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 209ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἴτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔξφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια εἶναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἀντέχω, ἐπιλείπω, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) *κατέχοι, ἔπεμψεν, ἀποκρίναιτο, κυρίους, σπένδεσθαι*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 210ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*

Μονάδες 30

2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχή τη σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) και επίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της **Α'** στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>πείθουσιν</i>		
<i>οἰκεῖν</i>		
<i>φίλους</i>		
<i>άνιστη</i>		
<i>δήμου</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 336ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμεσαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α) ἀνάληψις, λοχαγός, λῆμμα, παιδαγωγός, διαγωγή:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα *ἀναλάβωσιν* και *ἀνηγάγοντο* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) ναυμαχία, φόβος, ἰκέτης, λόγος, ἐπίπλους:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 212ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ᾗ ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφῶντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) **ἀποκρίνομαι, αὐτοκράτωρ, καθαιρῶ, καθίημι, ἐπαναφέρω**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) **εἰρήνη, πόλεμος, κίνδυνος, φίλος, τεῖχος**: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 214ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>φυγάς</i>	α) συνθηκολογώ
2. <i>καθαιρῶ</i>	β) υποδουλώνω
3. <i>ἀνδραποδίζω</i>	γ) καθαρίζω
4. <i>ἔπομαι</i>	δ) εξόριστος
5. <i>σπένδομαι</i>	ε) γκρεμίζω
	στ) ακολουθώ
	ζ) πολέμιος

Μονάδες 5

β) *ἀγγελοῦντα, ἐρωτώμενοι, ἀντέλεγον, παραδόντας, ἠγῶνται*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 337ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατὰ του ἀδελφοῦ του Αρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο της Ερχίας Αττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Αγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στο σῶμα των ιππέων της πατρίδας του, της Αθῆνας.
- ε) Οδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη της Ασίας στην πατρίδα τους.

Μονάδες 10

3. **ἀνέλαβον, ἐμπεσὼν, κατεδίωξαν, ἀπεδίδοσαν, διελέγοντο:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 339ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Πώς ορίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **α) δέος, πολίτης, αταραξία, αφοβία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἐπιπλέω, ἀναλαμβάνω, διακομίζω, παραινῶ, ἰσόψηφος:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 340ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** *μεταστραφεὶς, ἐναντίους, ἀνέλαβον, ἐψεύσατο, ἀπεδίδουσιν.* Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλό ή σύνθετο, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. σφέτερος	α) σφετεριστής
2. ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
3. σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
4. ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
5. τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγώ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρώ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 341ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. ἡσυχία	α) φίλος
2. πρότερον	β) ὑπερέχω
3. ψεύδομαι	γ) θόρυβος
4. νικῶ	δ) ἀληθεύω
5. πολέμιος	ε) ἐναντίος
	στ) ὕστερον
	ζ) ἡττῶμαι

Μονάδες 5

- β)** τραῦμα, ηγέτης, λήμμα, κατάπτωση, διάλογος: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 342ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δέδοικα</i>	α) κυριεύω, λεηλατῶ, ερημῶνω
2. <i>κρατῶ</i>	β) βγαίνω ἀπὸ τὸ λιμάνι στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα
3. <i>πορθῶ</i>	γ) φοβισμένος, τρομοκρατημένος
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) ἀνίδεος
5. <i>περιδεής</i>	ε) φοβούμαι
	στ) ἔχω ἀνάγκη
	ζ) νικῶ, υπερισχύω

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ταραχή</i>	α) <i>ἥττον</i>

2. φόβος	β) φίλος
3. πολέμιος	γ προτεραία
4. ύστεραία	δ) δειλία
5. μάλλον	ε) έναντίος
	στ) θάρρος
	ζ) ήρεμία

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 343ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένους, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) **ἐναντίος, εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, κατεδίωξαν, ἀπεδίδοσαν:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **διήγημα, κατάληψη, ἀμοιρος, βῆμα, εισιτήριο:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 217ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔθοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾗ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) οἶομαι
2. κελεύω	β) στέλλω
3. ἔπομαι	γ) ἐπίσταμαι
4. νομίζω	δ) προστάττω
5. πέμπω	ε) φημί
	στ) ἐκλέγω
	ζ) ἀκολουθῶ

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) της αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπανεφέρον</i>	-ά	
<i>ἀνδραποδιεῖν</i>	-ον	
<i>ἔπεμψεν</i>	-ή	
<i>ἀγγελοῦντα</i>	-μα	
<i>ἐρωτῶμενοι</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 344ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Πὼς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφῶντα σε υψηλὲς ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α) αντιπαράθεση, τραυματίας, ἐπινίκια, διώκτης, πολιτεία:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἐναντίος, ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ὑπόσπονδος, ἀποδίδωμι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 218ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παραδόντας</i>	α) κάθετος
2. <i>εἰργασμένην</i>	β) ἀσπονδος
3. <i>καθέντας</i>	γ) συνέλευση
4. <i>σπένδεσθαι</i>	δ) ανεργία
5. <i>ἀντέλεγον</i>	ε) προδότης
	στ) ἐπαρση
	ζ) επίλογος

Μονάδες 5

- β)** *αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ, παραδίδωμι, καθίημι,, ἐπαναφέρω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 331ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδονσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οι απόψεις του Ξενοφῶντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. α) *εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, ἐψεύσατο, ἀγόμενος, κατεδίωξαν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ἐμπίπτω, ὑπόσπονδος, διαλέγομαι*: Να ἀναλύσετε τῆς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

ΘΕΜΑ 332ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστές του ἔργου του στη ρωμαϊκὴ εποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. **α) μεταστραφεὶς, παρήγγελλεν, ἡγησόμεθα, ἐνίκων, διελέγοντο:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) λῆμμα, ἀνάληψις, λοχαγός, ἀναγωγή, παιδαγωγός: Να κατατάξετε τῆς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικοὺς τύπους **ἀνέλαβον** καὶ **ἀγόμενος** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα μὲ τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 203ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) ἐθέλω
2. οἶδα	β) ἔρχομαι
3. βούλομαι	γ) ἐπίσταμαι
4. κελεύω	δ) ἐξαιρῶ
5. ἦκω	ε) φημί
	στ) ἐπίσταμαι
	ζ) προστάττω

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βούλονται</i>	-ις	
<i>έξανδραποδίσασθαι</i>	-ός	
<i>έπεμψεν</i>	-ή	
<i>άγγελουῖντα</i>	-μα	
<i>έκέλευον</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 333ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Πώς ο Θουκυδίδης οδηγείται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;

Μονάδες 10

3. α) **ἐπιπλεύσαντες, διεκόμισαν, ἐτόλμησαν, ἐπόρθουν, ἀγρούς:** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ος	
ἀνηγάγοντο	-ή	
ἔπεισαν	-ώ	
ἀποβάντες	-ις	
νεωτερίσωσιν	-μός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 204ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἥσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ὕφους.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. αἵτιος	α) ἀνίστημι
2. ἐχθρός	β) κενῶ
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. καθίζω	δ) ἄνισος
5. πληρῶ	ε) φίλος
	στ) ἐναντίος
	ζ) ἀναίτιος

Μονάδες 5

- β) πιθανός, ελλιπής, πομπός, κατάληψη, προσποίηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν etυμολογική συγγένεια

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 205ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἥξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Περμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἴτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὢν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἡρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλονται	α) περίλυπος
2. ἐπιλελοιπέναι	β) συνείδηση
3. εἰδὼς	γ) λεξικό
4. λέγοι	δ) ἀβουλος
5. σπένδεσθαι	ε) ελλιπής
	στ) σπονδή
	ζ) βουλιμία

Μονάδες 5

- β) ἀντέχω, ἐπιτηρῶ, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 219ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἧσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοομένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατά τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. **α) ναυτικός, δημότης, μελλοντικός, εμπιστοσύνη, αποπομπή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) καταλείπω, ἀνίστημι, διανοοῦμαι, ἐπιτυχάνω, διαπέμπομαι** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 220ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα με τὴν πόλιν τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α) πομπός, καταφύγιο, ἐγκυρος, ομοσπονδία, πολιτικός:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺς	α) ἀπόφημι
2. ἦκω	β) βραχύς
3. φημί	γ) οἰκῶ
4. εἰρήνη	δ) ἀγνοῶ
5. μακρός	ε) ἀπέρχομαι
	στ) ὀλίγος
	ζ) πόλεμος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 345ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

2. α) *νεωτερίσωσι, ἀνηγάγοντο, διεκόμισαν, παραινοῦντος, ἀποβάντες*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *ἀναλάβωσιν*: Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε οὐσιαστικὰ σύνθετα-παράγωγα τοῦ ρήματος *λαμβάνω* καὶ νὰ σχηματίσετε μία σύντομη φράση μὲ τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 221ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατρίσθαι, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἐστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στὸν αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. **α) παραπεμπτικό, εργάτης, πολίτης, αιρετός, εγκυρότητα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ποίησις, σπονδή, ἡγεμών, νόμισμα, δότης:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ὁμόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ἐποίησαν, σπένδεσθαι, ἡγῶνται, νομί-*

ζοντας, παραδόντας λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 222ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία τους στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐκεῖσε</i>	α) συμφωνῶ, συναινῶ
2. <i>ξυγχωρῶ</i>	β) παρηγορῶ, καθησυχάζω
3. <i>πρόφασις</i>	γ) φοβούμαι
4. <i>παραμυθοῦμαι</i>	δ) ἐκεῖ (στο νησί)
5. <i>δέδοικα</i>	ε) φανέρωση
	στ) δικαιολογία
	ζ) παραδίδω

Μονάδες 5

β) *πράξας, καταλιπεῖν, πληρώσαντες, ἔλαβε, ἀνίστησι*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 223ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένης τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾗ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ᾗ ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) *εἰργασμένην*: Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἡγῶνται</i>	-μών	
<i>ἐρωτώμενοι</i>	-μα	
<i>νομίζοντας</i>	-μα	
<i>ἐποίησαν</i>	-τής	
<i>ἐξαιρεῖν</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 346ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες έχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. *εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, ἐψεύσατο, ἀγόμενος, κατεδίωξαν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ο-μόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθε-μιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ἐμπίπτω, ὑπόσπονδος, διαλέγομαι**: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 347ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) **μεταστραφεὶς, παρήγγελλεν, ἡγησόμεθα, ἐνίκων, διελέγοντο**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **λῆμμα, ἀνάληψις, λοχαγός, ἀναγωγή, παιδαγωγός**: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **ἀνέλαβον** καὶ **ἀγόμενος** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 348ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. **α) σωτηρία, εκπλήρωση, πιθανότητα, αποδοχή, ναυτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) παραινῶ, περιδεής, ἐσβαίνω, προσδέχομαι, ἐπίπλους:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 350ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα μετὰ τὴν πόλιν τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α) ἐναντίος, ἡσυχία, νίκη, πολέμιος, διάβασις:** Να γράψετε ἀπὸ ἑνὸς ὁμόρριζο ῥήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς στήλης **A'** με τὴν σημασίαν της στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. σφέτερος	α) σφετεριστής
2. ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
3. σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
4. ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
5. τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγῶ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρῶ μπροστὰ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 351ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Αθῆνας;

Μονάδες 10

- α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ταραχή</i>	α) <i>ἥττον</i>
2. <i>περιδεής</i>	β) <i>φίλος</i>
3. <i>πολέμιος</i>	γ) <i>προτεραία</i>
4. <i>ύστεραία</i>	δ) <i>δειλία</i>
5. <i>μᾶλλον</i>	ε) <i>ἐναντίος</i>
	στ) <i>γενναῖος</i>
	ζ) <i>ἡρεμία</i>

Μονάδες 5

- β)** *ἀναλάβωσιν, παραινοῦντος, ἀποβάντες, ἰσοψήφου, περιδεής:* Ἀπὸ τοῦ θέματος καθεμιάς λέξης που σας δίνεται νὰ γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 352ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένους, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφῶντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ την πατρίδα του, την Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ να μετακομίσει στην Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφῶντα να ἐπαναπατρίσται, μετὰ ἀπὸ την ἄρση του ψηφίσματος για ἐξορία.
- ε) Ἐστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. *ἀνέλαβον, ἐμπεσὼν, κατεδίωξαν, ἀπεδίδουσιν, διελέγοντο*: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, για καθεμιὰ ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 353ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγέλλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένους, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μὀρφωση του Ξενοφῶντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
μεταστραφεῖς	-ή	
ἐνίκων	-τής	
τρωθείη	-μα	
κατεδίωξαν	-ις	
διελέγοντο	-ος	

Μονάδες 5

- β) **εναντίωση, επιθεση, αφήγηση, σύμπτωση, άβατος:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 354ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ο Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως το τέλος του Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δέδοικα</i>	α) <i>νικῶ</i>
2. <i>πολέμιος</i>	β) <i>φημί</i>
3. <i>παραινῶ</i>	γ) <i>φίλος</i>
4. <i>κρατῶ</i>	δ) <i>ἐναντίος</i>
5. <i>λέγω</i>	ε) <i>συμβουλεύω</i>
	στ) <i>δύω</i>
	ζ) <i>φοβοῦμαι</i>

Μονάδες 5

β) εκπόρθηση, μετακόμιση, υπαγωγή, ισοψηφία, ηπειρωτικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 224ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔθοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾗ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ᾗ ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τη λέξη της **B'** στήλης με την οποία ἔχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. διάδοση	
2. πρόσκληση	α) παραδόντας
3. κλητήρας	
4. διέλευση	
5. ανέκδοτος	β) καλεῖν
6. προδοσία	
7. κλίμα	

Μονάδες 5

β) πόλις, ἀγαθόν, φυγάδα, ἐχθρόν, γῆν,: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 225ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;

Μονάδες 10

3. **α) ἔλαβε.** Να γράψετε πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, της νέας ελληνικής γλώσσας με το θέμα της λέξης που σας δίνεται.

Μονάδες 5

β) νόση, ανισότητα, πομπός, κατοικία, συγχώρηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 226ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήϊσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομορριζή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐποιοῦντο</i>	α) πιθανός
2. <i>εἴργασμένην</i>	β) παραχώρηση
3. <i>πείθεσθαι</i>	γ) συνήγορος
4. <i>ἐνεχώρει</i>	δ) απεργία
5. <i>προηγόρει</i>	ε) προσποίηση
	στ) ἔξαρση
	ζ) συνέλευση

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>φημί</i>	α) <i>ἀκολουθῶ</i>
2. <i>νομίζω</i>	β) <i>δέδοικα</i>
3. <i>ἔπομαι</i>	γ) <i>δεῖ</i>
4. <i>φοβοῦμαι</i>	δ) <i>ἔξεστι</i>
5. <i>χρή</i>	ε) <i>λέγω</i>
	στ) <i>οἶομαι</i>
	ζ) <i>ἔπειμι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 227ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐποιοῦντο</i>	-ις	
<i>φοβούμενοι</i>	-τρον	
<i>ἡγῶνται</i>	-μῶν	
<i>εἰργασμένην</i>	-της	
<i>νομίζοντας</i>	-μα	

Μονάδες 5

- β) ἀπώλεια, ευπειθία, διαίρεση, δοχεῖο, διάλογος: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 228ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) *οἰκία*: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ομόρριζα με τη λέξη *οἰκία*.

Μονάδες 5

β) **αποστάτης, πρόφαση, προστάτης, ἀπιστία, ἰκέτης**: Να σχηματίστε ἀπὸ μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 251ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τὴ στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κελεύω	γ) καταστρέφω
4. φημί	δ) ἐξαλείφω
5. λυμαίνομαι	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) γινώσκω

Μονάδες 5

- β) **διάλογος, επιστάτης, ὄραμα, ἀνεπίτρεπτος, ἀνακαίνιση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 253ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** **ἐπαύσατο, ἡγησάμενος, διαλεχθείς, φανερώς, εἰσελθὼν**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομορριζή λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κελεύω	γ) χωρίς
4. λέγω	δ) ἄδηλος
5. ἄνευ	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) ὁμοῦ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 254ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐπαύσατο	-ις	
ἔχοντας	-μα	
ποιήσω	-τής	
ὁρῶν	-ις	
ἐξαλείφω	-ή	

Μονάδες 5

- β)** **λογικός, επιστασία, διορατικός, ἀπάτη, ἀπολύμανση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 255ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποῖα ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) ποιουμένων:** Να γράψετε πέντε λέξεις, ἀπλές ἢ σύνθετες, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὸ θέμα τῆς λέξης που σας δίνεται.

Μονάδες 5

β) σποραδικός, διάκοσμος, αταξία, γένεση, εκπομπή: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 257ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξαλείφω	-ή	
ἐπιτρέψειν	-ος	
διαψηφίζεσθαι	-μα	
ἡγησάμενος	-μών	
ὁρῶν	-ις	

Μονάδες 5

- β) προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐφίσταμαι, ἀνίημι, κατάλογος. Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 258ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶ θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ... ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α) κόσμος:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ομόρριζα με τη λέξη *κόσμος*.

Μονάδες 5

β) απόσταση, ἀρχων, ηπειρωτικός, παρασκευαστήριο, υπόλοιπο: Να σχηματίστε ἀπὸ μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 259ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾱ τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δῆλος</i>	α) ἀνυπόφορο
2. <i>οὐ βιωτόν</i>	β) καταστρέφω
3. <i>δρύφακτα</i>	γ) φανερός
4. <i>λυμαίνομαι</i>	δ) δειλός
5. <i>ἀνίημι</i>	ε) κιγκλιδῶματα
	στ) ἀφήνω
	ζ) ἐπιδοκιμάζω

Μονάδες 5

β) *εἰπὼν, ἐπιστῆναι, ὁρῶν, καινός, ἐξαλείφω*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 261ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. α) **ανδρεία, κόμιστρο, έναρξη, ελλιμενισμός, πολιτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **ἰδόντες, ἐξέπεμπον, ἐπιγενέσθαι, ἐμάχοντο, ταραχὴν:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξῃ, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 262ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἴσειμι	α) παλαιός
2. γιγνώσκω	β) δυσμενῶς
3. καινός	γ) ἄδηλος
4. εὐμενῶς	δ) διέρχομαι
5. δῆλος	ε) ἀγνοῶ
	στ) ἔξειμι
	ζ) κενός

Μονάδες 5

β) ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἀποθνήσκειν, ψήφου, ἔξω: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 263ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **ἐπιθορυβήσασα, ἀναφεύξειτο, ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἐξαλείφω**: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 355ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφῶντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) **μεταστραφεὶς, ἐναντίους, ἐψεύσατο, ἀνέλαβον, ἀπεδίδουσιν**: Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλὸ ἢ σύνθετο, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
σφέτερος	α) σφετεριστής
ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγῶ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρῶ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 356ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἡσυχία	α) φίλος
2. πρότερον	β) ὑπερέχω
3. ψεύδομαι	γ) θόρυβος
4. νικῶ	δ) ἀληθεύω
5. πολέμιος	ε) ἐναντίος
	στ) ὕστερον
	ζ) ἡττῶμαι

Μονάδες 5

- β) τραῦμα, ηγέτης, λήμμα, κατάπτωση, διάλογος: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 264ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πὼς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Αθῆνας;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. θόρυβος	α) κενῶ
2. κόσμος	β) φίλοι
3. ὕστερον	γ) καινῶ
4. ἐναντίοι	δ) πρότερον
5. πληρῶ	ε) πολέμιοι
	στ) ἀκοσμία
	ζ) ἡσυχία

Μονάδες 5

β) παρουσία, ναύτης, έναρξη, διάπλους, εκπλήρωση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 357ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνηγάγοντο	α) ἀποβάθρα
2. πόλιν	β) ναύτης
3. νῆες	γ) κατάληψη
4. ἀναλάβωσιν	δ) ἀναλυτής
5. ἀποβάντες	ε) παράλειψη
	στ) ἀναγωγὴ
	ζ) πολιτεία

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
------------------------	-----------------	----------------------------

<i>ἔχοντες</i>	<i>-μα</i>	
<i>ἐφύλασσον</i>	<i>-ή</i>	
<i>σωθήσεται</i>	<i>-ήρ</i>	
<i>παραινοῦντος</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἐπόρθουν</i>	<i>-τής</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 265ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἵς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἵς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) **ψήφισμα, φυγή, λόγος, επιτροπή, λύματα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **δήλη, βιωτὸν, φανερώς, ἐξαπατωμένους, ἄνδρα:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 358ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπесὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδουσιν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) *ἐναντίος, εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, κατεδίωξαν, ἀπεδίδουσιν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *διήγημα, κατάληψη, ἀμοιρος, βῆμα, εἰσιτήριο*: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 359ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισῶν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οι ἀπόψεις του Ξενοφῶντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «πάρβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. α) **αντιπαράθεση, τραυματίας, ἐπινίκια, διώκτης, πολιτεία**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **ἐναντίος, ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ὑπόσπονδος, ἀποδίδωμι**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 229ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Πώς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) *ἄπρακτος, ἐγχωρεῖ, ἀπόλλυμαι, συνεπαινῶ, κατασκάπτω*: Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. <i>φυγάς</i>	α) συνθηκολογῶ
2. <i>λιμός</i>	β) υποδουλώνω
3. <i>ἀνδραποδίζω</i>	γ) πείνα
4. <i>ἔπομαι</i>	δ) ἐξόριστος
5. <i>περιαίρω</i>	ε) πολέμιος
	στ) ακολουθῶ
	ζ) γκρεμίζω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 230ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πώς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρῆμα της **A'** στήλης με το συνώνυμὸ του στη **B'** στήλη. Δύο ρήματα της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἔπομαι</i>	α) <i>δέδοικα</i>
2. <i>φημί</i>	β) <i>ἄρχω</i>
3. <i>νομίζω</i>	γ) <i>οἶομαι</i>
4. <i>χρή</i>	δ) <i>ἀκολουθῶ</i>
5. <i>φοβοῦμαι</i>	ε) <i>φάσκω</i>
	στ) <i>δεῖ</i>
	ζ) <i>τολμῶ</i>

Μονάδες 5

β) καθαιρῶ, καθίημι, ἐπαναφέρω, ἀπαγγέλλω, συνεπαινῶ: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 231ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. α) **επιμύθιο, κάθισμα, εκπομπή, αδιανόητος, ανθυγιεινός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **πείθουσιν, κατέλεγον, ἐπέτυχον, ἐκώλυσε, διέφθειραν:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 232ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήϊσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>περιαιρεῖν</i>	-ις	
<i>ἐποιοῦντο</i>	-μα	
<i>ἄρχειν</i>	-ων	
<i>παραδόντας</i>	-της	
<i>ἀπήγγελλον</i>	-ία	

Μονάδες 5

β) περιαιρεῖν: Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετές, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 233ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήϊσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α) κίνδυνος, εἰρήνη, τεῖχος, φυγάς, φίλος:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. <i>ἔπομαι</i>	α) <i>ἀκολουθῶ</i>
2. <i>ἐργάζομαι</i>	β) <i>ἐλευθερῶ</i>
3. <i>ἄρχω</i>	γ) <i>σχολάζω</i>
4. <i>εἴσειμι</i>	δ) <i>προστάττω</i>
5. <i>ἀνδραποδίζω</i>	ε) <i>παύω</i>
	στ) <i>ἔξειμι</i>
	ζ) <i>ἠγοῦμαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 234ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πληρῶ	α) πλείων
2. ἐχθρός	β) ἀνίστημι
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. ἐλάσσων	δ) ἄνισος
5. καθίζω	ε) φίλος
	στ) προσφιλής
	ζ) κενῶ

Μονάδες 5

β) πιθανός, ελλιπής, πομπός, κατάληψη, φθαρτός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 235ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντιπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α) ἡγῶνται:** Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) καθίημι, ἐπαναφέρω, περιχέομαι, ἀπόλλυμαι, ἀντιλέγω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 236ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:
- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
  - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
- Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα, και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. **α) αἵρεση, ισόγειος, διάπραξη, πληθυντικός, απώλεια:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
-----------	-----------

1. <i>φημί</i>	α) <i>δεῖ</i>
2. <i>ἔπομαι</i>	β) <i>ἔξεστι</i>
3. <i>φοβοῦμαι</i>	γ) <i>λέγω</i>
4. <i>νομίζω</i>	δ) <i>δέδοικα</i>
5. <i>χρή</i>	ε) <i>φύομαι</i>
	στ) <i>ἀκολουθῶ</i>
	ζ) <i>οἶομαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 239ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντιπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρῆμα τῆς **A'** στήλης με το συνώνυμὸ του στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνδραποδίζω	α) ἐλευθερῶ
2. φημί	β) δεῖ
3. νομίζω	γ) οἶμαι
4. φοβοῦμαι	δ) δουλῶ
5. χρή	ε) φάσκω
	στ) δέδοικα
	ζ) ἄγω

Μονάδες 5

- β)** *εἰργασμένην*: Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ἢ σύνθετες, τῆς αρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 240ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἔπειθεν		
ὑγιές		
ἐχθρούς		
ἀνίστη		
δῆμος		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 242ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφώντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξαλείφω	-ή	
ἐπιτρέψειν	-ος	
διαψηφίζεσθαι	-μα	
ἡγησάμενος	-μῶν	
ὁρῶν	-ις	

Μονάδες 5

- β)** προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐφίσταμαι, ἀνίημι, κατάλογος. Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 243ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἰτία του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) *παραγίγνονται, ἤρχε, ὀρμισάμενοι, ἐξέπεμπον, ἐμάχοντο* : Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξέπεμπον</i>	-ή	
<i>ἐτάξαντο</i>	-μα	
<i>πεφοβημένοι</i>	-τρον	
<i>ποιουμένων</i>	-ις	
<i>ἐμάχοντο</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 244ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «ἀθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. δῆλος	α) ἀνυπόφορο
2. οὐ βιωτόν	β) καταστρέφω
3. δρύφακτα	γ) φανερός
4. λυμαίνομαι	δ) δειλός
5. ἀνίημι	ε) κιγκλιδῶματα
	στ) ἀφήνω
	ζ) ἐπιδοκιμάζω

Μονάδες 5

β) εἰπὼν, ἐπιστῆναι, ὁρῶν, καινός, ἐξαλείφω: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 246ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγεῖται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχτεῖ ὁ ἄνθρωπος;

Μονάδες 10

3. **α) ποίησις, ποίημα, ποιητής, μάχη, μαχητής:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομορρίζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ποιουμένων* καὶ *ἐμάχοντο* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομορρίζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 247ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἴσειμι	α) παλαιός
2. γιγνώσκω	β) δυσμενῶς
3. καινός	γ) ἄδηλος
4. εὐμενῶς	δ) διέρχομαι
5. δῆλος	ε) ἀγνοῶ
	στ) ἔξειμι
	ζ) κενός

Μονάδες 5

β) ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἀποθνήσκειν, ψήφου, ἔξω: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 248ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφῶντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **ἐπιθορυβήσασα, ἀναφεύξειτο, ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἐξαλείφω**: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 249ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατὰ τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) **παρουσία, μετακόμιση, λιμενικός, παρασκευή, ἐναντίωση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **ξύμβουλος, ἐκπέμπω, ἔφορμος, παραινῶ, ἐπιγίγνομαι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 250ό: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στὸν Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στὴ μάχη τῆς Κορωνεῖας.
- δ) Υπηρέτησε στὸ σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α) ψήφισμα, φυγή, λόγος, επιτροπή, λύματα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) δῆλη, βιωτὸν, φανερώς, ἐξαπατωμένους, ἄνδρα:** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμορρίζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 266ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμένως ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κεύω	γ) καταστρέφω
4. φημί	δ) ἐξαλείφω
5. λυμαίνομαι	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) γινώσκω

Μονάδες 5

- β) διάλογος, επιστάτης, ὄραμα, ανεπιτρέπτος, ανακαίνιση: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 267ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ... ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Από ποῦ προκύπτει ὅτι ο Θουκυδίδης ἐξῆσε ἕως το τέλος του Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. διακομιδὴν	α) γένεση
2. ὀρμισάμενοι	β) παραγωγή
3. νῆες	γ) διακόσμηση
4. κόσμος	δ) γέννηση
5. παραγίγνονται	ε) ορμίσκος
	στ) νεώριο
	ζ) μετακόμιση

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι Κερκυραίοι μαζί με τους Αθηναίους ετοιμάζονται να .....σε ναυμαχία κατά των Πελοποννησίων (**τάσσομαι**).

Στην Αρχαία Αθήνα οι εννέα.....κληρώνονταν ανάμεσα στους πλούσιους (**ἄρχω**).

Η υπερβολική.....καυσαερίων από τα αυτοκίνητα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα (**έκπέμπω**).

Στη.....του Μαραθώνα οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες. (**μάχομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην.....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρῶ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 360ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Θουκυδίδου γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς διαχείρισης τῆς δυνάμεως ἀπὸ ἓνα κράτος, μία συμμαχία, μία πολιτικὴ παράταξη;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐτόλμησαν</i>		
<i>ἀποβάντες</i>		
<i>ὄντος</i>		
<i>παραινοῦντος</i>		
<i>ἔπεισαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 268ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) **ἐπαύσατο, ἡγησάμενος, διαλεχθείς, φανερώς, εἰσελθὼν**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομορριζή λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κελεύω	γ) χωρίς
4. λέγω	δ) ἄδελος
5. ἄνευ	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) ὁμοῦ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 269ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐπαύσατο	-α	
ἔχοντας	-μα	
ποιήσω	-τής	
ὁρῶν	-ις	
ἐξαλείφω	-ή	

Μονάδες 5

- β) **λογικός, επιστασία, διορατικός, ἀπάτη, ἀπολύμανση:** Να συνδέσετε τὶς παρὰπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 361ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. α) *εὖφωνος, μετεσχήκαμεν, γῆν, αἰδούμενοι, πείθεσθε*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔλεξεν</i>	-ις	
<i>μετεσχήκαμεν</i>	-ῆ	
<i>ἐποιήσαμεν</i>	-τής	
<i>κοινωνοῦμεν</i>	-ία	
<i>πείθεσθε</i>	-ώ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 364ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχίκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>κηδεστία</i>	α) σεβαστός
2. <i>αἰδοῦμαι</i>	β) συγγένεια ἐξ αἵματος
3. <i>ἀποκτείνω</i>	γ) κανένας ἀπὸ τοὺς δύο
4. <i>σεμνός</i>	δ) καὶ οἱ δύο
5. <i>ἀμφότεροι</i>	ε) φονεύω
	στ) συγγένεια ἐξ ἀγχιστείας
	ζ) σέβομαι

Μονάδες 5

- β) *κῆρυξ, θυσία, ἐορτή, σωτηρία, κηδεστία*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τίς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 366ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. α) **τόλμη, τολμητής, τόλμημα, στρατηγός, διαγωγή:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα **ἐτόλμησαν** και **ἀνηγάγοντο** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) **ναυμαχία, φόβος, ἰκέτης, λόγος, ἐπίπλους:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 270ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἦρχε</i>		
<i>ἐμάχοντο</i>		
<i>παραινούντων</i>		
<i>ἐτάξαντο</i>		
<i>ἦσαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 271ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ [ἑνδεκα] οὗδε δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) **ἵκετεύω, ἐξαλείφω, νόμον, ἔγραψαν, ἐπιδείξαι**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **ἀνεπήδησεν, ἐννομώτατα, κατάλογος, ἀδικώτατοι, ἀσεβέστατοι**: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 272ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗδεὶς τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστις τοῦ Ξενοφώντα σὲ υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) αλοιοφία, ευσέβεια, παράδειγμα, ἀνανδρος, φήμη: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγαθός	α) ἄγνοῶ
2. ἄδικος	β) οἶδα
3. ἀσεβής	γ) παράνομος
4. γιγνώσκω	δ) κακός
5. ἐννομος	ε) δίκαιος
	στ) νομικός
	ζ) εὐσεβής

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 273ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀπαντᾷ ὁ Θουκυδίδης στο πρόβλημα που ἀφορᾷ τὴν ἡγεμονικὴ δύναμη τῆς Ἀθῆνας;

Μονάδες 10

3. **α) παραγίγνονται, ἦρχε, ὀρμισάμενοι, ἐξέπεμπον, ἐμάχοντο:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξέπεμπον</i>	-ή	
<i>ἐτάξαντο</i>	-μα	
<i>πεφοβημένοι</i>	-τρον	
<i>ποιουμένων</i>	-ις	
<i>πληρουμένας</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 274ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ἀνήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονικὴ περίοδο ἀναφέρονται;

Μονάδες 10

3. α) **νόμος, κατάλογος, κρίσις, ἀσεβής, ὑπηρέτης**: Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα της ἀρχαίας ἐλληνικῆς ὁμόρριζο γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τὴ σημασία της στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐννομος	α) ἀναίσχυντος
2. εὐεξάλειπτος	β) θέλω
3. ἀναιδής	γ) αὐτὸς ποὺ σβήνεται εὐκόλα
4. βούλομαι	δ) πρέπει
5. δεῖ	ε) αὐτὸς ποὺ αλείφεται καλὰ

	στ) σκέπτομαι
	ζ) σύμφωνος με τον νόμο

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 275ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (απλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξαλείφειν	-ή	
ἵκετεύω	-ης	
ἔγραψαν	-μα	
ἐπιδείξαι	-ις	
βοηθήσετε	-ός	

Μονάδες 5

β) ανέστιος, ουσία, επίγραμμα, επικήρυξη, απόδοση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 276ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. **α) ποίησις, ποίημα, ποιητής, μάχη, μαχητής:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομορριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ποιουμένων* καὶ *ἐμάχοντο* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομορριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 278ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀνεπήδησεν	-μα	
γινώσκοντες	-μων	
ἵκετεύω	-ία	
πράττετε	-ις	
ἀπαγαγόντες	-ίη	

Μονάδες 5

- β) εὐάνδρος, γραφή, διάκριση, ἀνάγνωσις, ἐκδότης: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 277ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗδεῖς τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης...περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) **ἀνεπήδησεν, βούληται, κρίσιν, ἐπιδείξαι, θαυμάζω**: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **γραφὴ, γράμμα, γραφεύς, βοηθός, βοήθεια**: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικοὺς τύπους **ἔγραψαν** καὶ **βοηθήσετε** λέξε-
ις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλῃ στήλῃ, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 367ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
  - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
- Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. **α) διαφωνία, απέλαση, βουλευτικός, αναιδής, φιλανθρωπία:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα με τις λέξεις *γεγενήμεθα* και *μετεσχῆκαμεν* (**Α'** στήλη): *γονεύς, γένεσις, μετοχή, σχῆμα, σχέσις* ουσιαστικά με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**Β'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>σχέσις</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>γονεύς</i>	β) ὄργανο ή μέσο ενέργειας
3. <i>σχῆμα</i>	γ) τόπος ενέργειας

4. <i>μετοχή</i>	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. <i>γένεσις</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 368ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἔλεξεν, κекινδυνεύκαμεν, σωτηρίας, κοινωνοῦμεν, ἀμαρτάνοντες.* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Η ..... στις εκλογές με βάση τον νόμο είναι υποχρεωτική (*μετέχω*).

Οι ..... στο χρηματιστήριο σημείωσαν πτώση (*μετέχω*).

Οι ..... της εταιρείας ενέκριναν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (*μετέχω*).

Οι ιερείς προσφωνούνται ..... (*αἰδοῦμαι*).

Η συμπεριφορά του ήταν..... (*αἰδοῦμαι*).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 290ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξαλείφειν	-ή	
ἵκετεύω	-ης	
ἔγραψαν	-μα	
ἐπιδείξαι	-ις	
βοηθήσετε	-ός	

Μονάδες 5

β) **ανέστιος, ἐπίγραμμα, οὐσία, ἐπικήρυξη, ἀπόδοση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 292ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) **ἀνεπήδησεν, βούληται, κρίσιν, ἐπιδείξαι, θαυμάζω**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) **γραφή, γράμμα, γραφεύς, βοηθός, βοήθεια**: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους **ἔγραψαν** και **βοηθήσετε** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 293ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗ δειτὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στὸν Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στὴ μάχη τῆς Κορωνεῖας.
- δ) Ὑπηρέτησε στὸ σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα ουσιαστικά
ἀνεπήδησεν	-μα	
γινώσκοντες	-μων	
ἵκετεύω	-ία	

<i>πράττετε</i>	<i>-ις</i>	
<i>άπαγαγόντες</i>	<i>-ή</i>	

Μονάδες 5

β) γραφή, διάκριση, εύανδρος, ανάγνωση, εκδότης: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 295ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τοὺς τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α) εἶπεν, ἡγουμένου, παραδίδομεν, κατακεκριμένον, ἀπαγαγόντες.** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε τὰ ῥήματα τῆς **A'** στήλης με τὰ συνώνυμά τοὺς τῆς **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ποιῶ
2. γινώσκω	β) βουλεύομαι
3. κελεύω	γ) ἐπίσταμαι
4. λέγω	δ) ἐθέλω
5. πράττω	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) κηρύττω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 296ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἑνδεκα οὗδεῖς τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια εἶναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀσεβής	α) γινώσκω
2. ἐννομος	β) νόμιμος
3. ἄγνοῶ	γ) δίκαιος
4. ἄδικος	δ) εὐσεβής
5. ἀγαθός	ε) ἀνάξιος
	στ) παράνομος
	ζ) κακός

Μονάδες 5

- β) ζωγραφική, κριτήριο, έκδοση, λήμμα, διαγωγή: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 298ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἑνδεκα οὗδεῖς τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις τῆς **A'** στήλης με τις λέξεις τῆς **B'** στήλης με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. κατάληψη	
2. μετεγγραφή	α) ἔγραψαν
3. προληπτικός	
4. ἐπίγραμμα	
5. διάλειμμα	β) λαβόντες
6. γρίφος	
7. λήμμα	

Μονάδες 5

β) ἐπιδείκνυμι, ἄδικος, ἀσεβής, ἀπάγω, ἑνδεκα: Να αναλύσετε τις παραπάνω λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 299ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη), ἀπλὸ ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῶν λέξεων τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἵκετεύω</i>		
<i>γινώσκω</i>		
<i>ἀπάγω</i>		
<i>ἡγοῦμαι</i>		
<i>θαυμάζω</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 24ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλιῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. σύμμαχος	α) πένης
2. ἀφικνοῦμαι	β) ἐχθρός
3. πλούσιος	γ) ὕστερον
4. φίλος	δ) πρώτιστα
5. πρότερον	ε) ἀπέρχομαι
	στ) προσφιλής
	ζ) ἀντίμαχος

Μονάδες 5

- β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *ἐψηφίσαντο, ἔπρασσον, λέγοντες* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *ψηφισμα, πρᾶξις, πράκτωρ, λέξις, λόγος* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
----------	----------

1. ψήφισμα	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. πράξις	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
3. πράκτωρ	γ) τόπος
4. λόγος	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. λέξις	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 27ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πεπεισμένοι	α) αφετηρία
2. ἀφικομένης	β) διαφυγή
3. ἀφεθέντες	γ) χρώμα
4. ἀποφυγῶν	δ) κατάθεση
5. χρήσασθαι	ε) ανέφικτος
	στ) πειθῶ
	ζ) χρήμα

Μονάδες 5

- β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι.....προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές (**στασιάζω**).

Οι δρομείς ξεκίνησαν από την .....του Μαραθώνα για να τρέξουν την κλασική διαδρομή (**ἀφίεμαι**).

Το Δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμενο χρηματική ..... και διέταξε να αφεθεί ελεύθερος (**έγγυῶμαι**).

Το ..... των Κερκυραίων δείχνει τη φιλική τους διάθεση προς τους Κορινθίους (**ψηφίζομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....της δόσης του δανείου και του επιβλήθηκε πρόστιμο (**όφλισκάνω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 42ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Θουκυδίδου γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς διαχείρισης τῆς δυνάμεως ἀπὸ ἓνα κράτος, μιὰ συμμαχία, μιὰ πολιτικὴ παράταξη;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφεθέντες	α) ἐθελοντὴς πρόξενος
2. ἀφικνοῦμαι	β) προσεγγίζω στὴν ἀκτὴ
3. προσποιῶ	γ) προξενῶ ζημίᾳ ἀθελά μου
4. διεγγυῶμαι	δ) ἀφοῦ ἐλευθερώθηκαν
5. ἐθελοπρόξενος	ε) φέρω με τὸ μέρος μου
	στ) γίνεται κάποιος ἐγγυητὴς μου
	ζ) φτάνω

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
----------	----------

1. ἀφίστημι	α) λέγω
2. ἀφικνούμαι	β) βλάβη
3. φάσκω	γ) κόπτω
4. ζημία	δ) διαφωνῶ
5. τέμνω	ε) ἔρχομαι
	στ) ἀπομακρύνω
	ζ) ἐλεύθερος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 306ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἐταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. **α) ποιητής, ποίησης, ποίημα, πτώσις, παράπτωμα:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα **ἐποιοῦντο** και **προσέπιπτον** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) ναυμαχία, πλῆθος, κύκλος, ἐπίπλους, δύσις:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 57ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τις ομόρριζες της **B'** στήλης (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καταδουλοῦν	α) αφετηρία
2. ἀφικομένης	β) διαφυγή
3. ἀφεθέντες	γ) χρώμα
4. ἀποφυγών	δ) κατάθεση
5. χρῆσασθαι	ε) ανέφικτος
	στ) δουλεία
	ζ) χρήμα

Μονάδες β)

- β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι..... προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές στο κέντρο της πόλης (**στα-
σιάζω**).

Ο δρομείς ξεκίνησαν από την .....του Μαραθώνα για να τρέξουν την
κλασική διαδρομή (**άφίεμαι**).

Το Δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμενο χρηματική ..... και διέταξε να α-
φεθεί ελεύθερος (**έγγυώμαι**).

Το ..... των Κερκυραίων δείχνει τη φιλική τους διάθεση προς τους Κορινθίους
(**ψηφίζομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....της δόσης του δανείου και του επιβλήθηκε
πρόστιμο (**όφλισκάνω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 72ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγείται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς στήλης **A'** με τὴ σημασία τους στὴ στήλη **B'** (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀναπεῖθω	α) ἐθελοντὴς πρόξενος
2. πυνθάνομαι	β) φονεύω
3. ἐξαπιναίως	γ) αὐτὸς ποὺ προξενεῖ ζημίᾳ χωρὶς τὴ θέλησή του
4. κτείνω	δ) ἀφοῦ ἐλευθερώθηκαν
5. ἐθελοπρόξενος	ε) μεταπεῖθω
	στ) πληροφοροῦμαι
	ζ) ξαφνικά

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐξαπιναίως	α) λέγω

2. πυνθάνομαι	β) βλάβη
3. φάσκω	γ) κόπτω
4. ζημία	δ) πείθομαι
5. τέμνω	ε) έρωτῶ
	στ) κάμνω
	ζ) έξαίφνης

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 369ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. **α) δέος, πολίτης, αταραξία, αφοβία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἐπιπλέω, παραινῶ, ἰσόψηφος, προσδέχομαι, στρατηγός:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 370ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατασιωπησάμενος</i>	-ή	
<i>γεγενήμεθα</i>	-ωρ	
<i>κεκινδυνεύκαμεν</i>	-ος	
<i>βούλεσθε</i>	-ις	
<i>κοινωνοῦμεν</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) **καλλίφωνος, ἔλασμα, κατάπαυση, ἔνδεια, πλειονότητα**: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 371ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) κῆρυξ, γεγενήμεθα, ἱερῶν, συμφοιτηταί, ἐλευθερίας:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (απλή ἢ σύνθετη) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παύομαι	α) φονεύω
2. σεμνός	β) σφάλλω
3. αἰδοῦμαι	γ) ἀναισχυντῶ
4. ἀποκτείνω	δ) ἄφωνος
5. ἀμαρτάνω	ε) σεπτός
	στ) αἰσχύνομαι
	ζ) λήγω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 372ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀνάγομαι</i>	α) φοβισμένος, τρομοκρατημένος
2. <i>ἀποβαίνω</i>	β) βγαίνω ἀπὸ το λιμάνι στην ανοιχτὴ θάλασσα
3. <i>περιδεὴς</i>	γ) αποβιβάζομαι
4. <i>δηόω-ῶ</i>	δ) αναιδής
5. <i>πυνθάνομαι</i>	ε) κατάγομαι
	στ) λεηλατῶ, ερημώνω
	ζ) πληροφοροῦμαι

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. <i>ταραχή</i>	<i>α) τολμηρός</i>
2. <i>φόβος</i>	<i>β) δειλιώ</i>
3. <i>περιδεής</i>	<i>γ προτεραία</i>
4. <i>ύστεραία</i>	<i>δ) άποτολμώ</i>
5. <i>τολμώ</i>	<i>ε) άναιδής</i>
	<i>στ) θάρρος</i>
	<i>ζ) ήρεμία</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 373ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχίκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. **α) μυστικοπαθής, τηλέφωνο, γαιοκτησία, κηδεμονία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη στήλη **B'**. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>εὖφωνος</i>	α) φονεύω
2. <i>ἐξελαύνω</i>	β) και οι δύο
3. <i>ἀποκτείνω</i>	γ) συμμετέχω
4. <i>ἀμφότεροι</i>	δ) κινούμαι εναντίον όλων
5. <i>κοινωνῶ</i>	ε) ούτε ο ένας ούτε ο άλλος
	στ) αυτός που έχει δυνατή φωνή
	ζ) διώχνω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 374ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) **διακήρυξη, εκστρατεία, ἄσωτος, ἀναιδής, δεοντολογία:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐλευθερία	α) ζημία
2. σεμνός	β) ἄρχομαι
3. αἰδοῦμαι	γ) ἀναισχυντῶ
4. παύομαι	δ) δουλεία
5. κέρδος	ε) ἄσεμνος
	στ) αἰσχύνομαι
	ζ) καλλίφωνος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 376ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. α) **εὖφωνος, μετεσχήκαμεν, γῆν, αἰδούμενοι, πείθεσθε**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔλεξεν	-ις	
μετεσχήκαμεν	-ή	
ἐποιήσαμεν	-τής	
κοινοῦμεν	-ία	
πείθεσθε	-ώ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 377ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α) κατασιωπησάμενος, θυσιῶν, συγχορευταί, θάλατταν, πολεμοῦντες:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) εὐφωνος, πώποτε, μετέχω, συμφοιτητής, ἀνόσιος:** Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 378ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ύφους.

Μονάδες 10

3. **α) σωτηρία, εκπλήρωση, πιθανότητα, αποδοχή, ναυτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) περιδεής, ἐσβαίνω, ἐπίπλους, ἀποπλέω, στρατηγός:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 279ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν τὴν πολιτικὴ φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. **α) παρουσία, μετακόμιση, λιμενικός, παρασκευή, ἐναντίωση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ξύμβουλος, ἐκπέμπω, ἔφορμος, παραινῶ, ἐπιγίγνομαι:** Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 280ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφῶντα, ἐπειδὴ:

- α) ἀρνήθηκε να υπηρετήσῃ στον αθηναϊκὸ στρατό,
- β) κατατάχθηκε ὡς μισθοφόρος στον στρατὸ του Κύρου, στη Μ. Ἀσία,
- γ) ἀνῆκε στην τάξη των ἱππέων καὶ συναναστρεφόταν με τὸν Σωκράτη,
- δ) στη μάχη τῆς Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχθηκε με τὸν βασιλιά τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαο ἐναντίον τῆς πατρίδας του,
- ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Να ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, καὶ να ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποία ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

3. **α) εἶπεν, ἡγουμένου, παραδίδομεν, κατακεκριμένον, ἀπαγαγόντες.** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε ρῆμα τῆς **A'** στήλης με τὸ συνώνυμό του στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ

B' ΣΤΗΛΗ

1. βούλομαι	α) ποιῶ
2. γιγνώσκω	β) βουλεύομαι
3. κελεύω	γ) ἐπίσταμαι
4. λέγω	δ) ἐθέλω
5. πράττω	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) κηρύττω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 281ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. α) Να ἐξηγήσετε γιατί δεν εἶναι εὐκόλη ἡ εἰδολογικὴ καὶ ἡ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφώντα.

- β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται ἡ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀσεβής	α) γινώσκω
2. ἐννομος	β) νόμιμος
3. ἄγνοῶ	γ) δίκαιος
4. ἄδικος	δ) εὐσεβής
5. ἀγαθός	ε) ἀνάξιος
	στ) παράνομος
	ζ) κακός

Μονάδες 5

- β) ζωγραφικὴ, κριτήριο, ἐκδοσις, λήμμα, διαγωγή: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 283ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗδεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴν λέξεις τῆς **B'** στήλης με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. κατάληψη	
2. μετεγγραφή	α) ἔγραψαν
3. προληπτικός	
4. ἐπίγραμμα	
5. διάλειμμα	β) λαβόντες
6. γρίφος	
7. λήμμα	

Μονάδες 5

- β) ἐπιδείκνυμι, ἄδικος, ἀσεβής, ἀπάγω, ἑνδεκα:** Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 284ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομορρίζο ουσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη), ἀπλὸ ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς Α' στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἵκετεύω		
γινώσκω		
ἀπάγω		
ἡγοῦμαι		
θαυμάζω		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 286ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὗδεὶς τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφώντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) **ἵκετεύω, ἐξαλείφω, ἔγραψαν, ἐπιδείξει, νόμον.** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **ἀνεπήδησεν, ἐννομώτατα, κατάλογος, ἀσεβέστατοι, ἀδικώτατοι.** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 287ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' , ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. **α) αλοιφή, παράδειγμα, ευσέβεια, φήμη, ἀνανδρος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγαθός	α) ἀγνοῶ
2. ἄδικος	β) οἶδα
3. ἀσεβής	γ) παράνομος
4. γιγνώσκω	δ) κακός
5. ἔννομος	ε) δίκαιος
	στ) νομικός
	ζ) εὐσεβής

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 398ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπίστασθε</i>	-η	
<i>ἀνελογίζοντο</i>	-ός	
<i>ἡδίκηκέναι</i>	-μα	
<i>ἐπίστευον</i>	-ις	
<i>ἀπολλύναι</i>	-εια	

Μονάδες 5

- β) **πολιτευτής, υποφερτός, φόβητρο, αντιδικία, κατάπαυση:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 399ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;

Μονάδες 10

3. **α) ναυτικός, σύλληψη, εξωτερικός, εκπλήρωση, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ὑπερφέρω, περιπλέω, ἀποκτείνω, ἀποχρῶμαι, διαφθείρω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 400ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αυτής της κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) εξουσία, ἀναίσχυντος, υστεροβουλία, συντονισμός, ὑφεση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. βίαιος	α) προτεραία
2. ἀνόσιος	β) πόλεμος
3. ὑστεραία	γ) οὐδαμοῦ
4. εἰρήνη	δ) ἥπιος
5. πανταχοῦ	ε) ὅσιος
	στ) αἰεί
	ζ) ἀπανταχοῦ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 401ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειῇ καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφώντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. **ἐπίστασθε, προσακούειν, τεταγμένοι, διεφέροντο, ἐδίδασκον.** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 402ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκτείνω	α) απομακρύνομαι
2. ἀποκομίζομαι	β) φονεύω
3. οἶχομαι	γ) τάχα, δήθεν
4. τάχος	δ) αποικίζω
5. κελεύω	ε) ἔχω φύγει
	στ) ταχύτητα
	ζ) διατάζω

Μονάδες 5

- β) συγκομιδή, διάπλους, αγωγή, ὄραση, κατανάλωση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 403ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὥς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὥς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. **α)** *καταδακρύω, ἀπάγω, συνέδριον, καθυφίεμαι, ἀπόλλυμι*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις ποὺ δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>εἰρήνη</i>	<i>-αῖος</i>	
<i>πόλεμον</i>	<i>-ιος</i>	
<i>ἄνθρωπος</i>	<i>-ινος</i>	
<i>ἄλλους</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>ἄστυ</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 404ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστές του ἔργου του στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀπήγαγον</i>	-ή	
<i>ἐπεποιήκεσαν</i>	-μα	
<i>ἔλεγον</i>	-ος	
<i>ἐδίδασκον</i>	-εῖον	
<i>καθυφίεσθαι</i>	-ις	

Μονάδες 5

- β)** *αισχύνῃ, ἐπιστήμῃ, ἀνυπόφορος, κάθετος, ἐπίτροπος*: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 405ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις τῆς **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ **B'** στήλη.

A	B'	Γ'
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>ἀνὴρ</i>	-εῖος	
<i>δίκη</i>	-αιος	
<i>οἶκος</i>	-εῖος	
<i>ἐχθρός</i>	-ικός	
<i>νύξ</i>	-ινός	

Μονάδες

- β)** *λαβόντες*: Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλώσσα πέντε ουσιαστικά σύνθετα-παράγωγα τοῦ ρήματος *λαμβάνω* καὶ νὰ σχηματίσετε μία σύντομη φράση με τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 406ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειέ καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. α) *πολιτεύεσθαι, παρέχουσιν, κατεδακρύσαμεν, προσακούειν, διεφέροντο*:

Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) *ἀπάγω, διαφέρομαι, καθυφίεμαι, ἀναλογίζομαι, ἀπόλλυμι*: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 407ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαίότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αθηναίο;

Μονάδες 10

3. α) **τεταγμένοι, ἐπεποιήκεσαν, ἐφοβοῦντο, ἔλεγον, ἐδίδασκον**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. αἰσχρός	α) βέβηλος
2. ἐπίσταμαι	β) ἀπεχθής
3. χαλεπός	γ) εὐκόλος
4. ἀνόσιος	δ) οἶδα
5. ἐχθρός	ε) ἴσταμαι
	στ) δύσκολος
	ζ) ἐπονείδιστος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 409ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
<i>ἐπίσταμαι</i>	α) υποχωρῶ
<i>καθυφίεμαι</i>	β) αἰθουσα συνεδριάσεων
<i>ἀπόλλυμι</i>	γ) εκλέγω
<i>συνέδριον</i>	δ) καταστρέφω
<i>αἰροῦμαι</i>	ε) λύνω κάποιον
	στ) γνωρίζω καλά
	ζ) υφίσταμαι

Μονάδες 5

β) εἰρήνη, πόλεμος, ἄρχων, ταπεινός, ἔρημος. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 410ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα, και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. **α) ἐπίστευον, ἀνελογίζοντο, ἐψηφίσαντο, καταπαῦσαι, εἶλοντο:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) ἐπιστήμων, ἀδικία, ἀπαγωγή, διδάσκαλος, ἀδίκημα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *ἐπίστασθε, ἡδίκηκέναι,*

ἀπήγαγον, ἐδίδασκον λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 411ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. α) **καταναλωτής, αγχόνη, υπαγωγή, αίσθηση, αποβίβαση:** Να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β) **ἐλθόντες, διαφθορά, ἐσβῆναι, ἐπλήρωσαν, ἐχθρῶν:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 412ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) **επιστήμη, παράταξη, εκφορά, εκτροπή, απώλεια**: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις **ἀπήγαγον** και **πολιτεύεσθαι** ουσιαστικά (**A'** στήλη) με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολίτευμα	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. ἀγωγή	β) ὄργανο ή μέσο ενέργειας
3. πολίτης	γ) τόπος ενέργειας
4. ἀγωγεύς	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. παιδαγωγός	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 414ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνά γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. ἔξω	α) ἐναντίος
2. ἔρχομαι	β) φίλος
3. ἐχθρός	γ) ὕστερον
4. πληρῶ	δ) φθάνω
5. πρότερον	ε) κενῶ
	στ) φεύγω
	ζ) ἔσω

Μονάδες 5

- β) κόμιστρα, ευαισθησία, πειθῶ, ἐπίγνωση, αποβίβαση:** Να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 415ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αυτής της κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) **εξουσία, αναίσχυντος, υστεροβουλία, συντονισμός, ὑφεση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βίαιος	α) προτεραία
2. ἀνόσιος	β) ὑψηλόφρων
3. ὑστεραία	γ) οὐδαμοῦ
4. ταπεινός	δ) ἥπιος
5. πανταχοῦ	ε) ὄσιος
	στ) ἀεί
	ζ) εὐτελής

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 416ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειῇ καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. *προσακούειν, τεταγμένοι, διεφέροντο, ἐδίδασκον, εἶλοντο*: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 417ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Πῶς απαντᾷ ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐλθόντες	α) ναύλα
2. ἐδύναντο	β) πρόσβαση
3. ναῦς	γ) χρώμα
4. ἐσβῆναι	δ) βέλος
5. ἀπεχρῶντο	ε) αδυναμία
	στ) διέλευση
	ζ) χρήμα

Μονάδες 5

- β)** Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Η αύξηση των..... προκάλεσε μεγάλη πτώση στις διεθνείς αερομεταφορές (*κομίζω*).

Η.....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές περιπτώσεις ..... στη δημόσια ζωή της χώρας (**διαφθείρω**).

Η..... των επιβατών από το πλοίο έγινε χωρίς προβλήματα, παρά τη θαλασσοταραχή (**έκβιβάζω**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 379ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφῶντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. κηδεστία	α) σεβαστός
2. αἰδοῦμαι	β) συγγένεια ἐξ αἵματος
3. ἀποκτείνω	γ) κανένας ἀπὸ τοὺς δύο
4. σεμνός	δ) καὶ οἱ δύο
5. ἀμφότεροι	ε) φονεύω
	στ) συγγένεια ἐξ ἀγχιστείας
	ζ) σέβομαι

Μονάδες 5

- β) *κῆρυξ, θυσία, ἐορτή, σωτηρία, κηδεστία*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τίς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 380ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στὸν Δῆμο τῆς Ερχιάς Ἀττικῆς.
- γ) Ακολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλῆα Ἀγησίλαο στὴ μάχη τῆς Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στὸ σῶμα τῶν ἱππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἑλλήνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α) πολῖται, ἐποιήσαμεν, συστρατιῶται, κοινῆς, παύσασθε:** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) μέτοχος, κινδύνευμα, σιωπῇ, βούλησις, ἀμάρτημα: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ὁμόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *μετεσχήκαμεν, κινδυνεύκαμεν, κατασιωπησάμενος, βούλεσθε, ἀμαρτάνοντες* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας
----------------------	---------------------	----------------------

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 382ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί ... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π. Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) **διαφωνία, ἀναιδής, ἀπέλαση, βουλευτικός, φιλανθρωπία**: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ὁμόρριζα πρὸς τὶς λέξεις **γεγενήμεθα** καὶ **μετεσχήκαμεν** (**A'** στήλη): **γονεύς, γένεσις, μετοχή, σχῆμα, σχέσις** οὐσιαστικά με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. σχέσις	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. γονεύς	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. σχῆμα	γ) τόπος ἐνέργειας
4. μετοχή	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. γένεσις	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 93ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφὴ γένηται.*

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πὼς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. α) *δράσαντες, βέλτιστα, ἡσυχάζοντας, πείσοντας, πέμπουσι* : Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>νεωτερίζοντας</i>	-μός	
<i>ἐνίκησαν</i>	-ής	
<i>κατέθεντο</i>	-ις	
<i>ἰδρύθη</i>	-μα	
<i>ᾤκουν</i>	-ωρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 383ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. α) **ἔλεξεν, κεκινδυνεύκαμεν, σωτηρίας, κοινωνοῦμεν, ἁμαρτάνοντες**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Η ..... στις εκλογές με βάση τον νόμο είναι υποχρεωτική (**μετέχω**).

Οι ..... στο χρηματιστήριο σημείωσαν πτώση (**μετέχω**).

Οι ..... της εταιρείας ενέκριναν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (**μετέχω**).

Οι ιερείς προσφωνούνται ..... (**αἰδοῦμαι**).

Η συμπεριφορά του ήταν..... (**αἰδοῦμαι**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 384ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνηγάγοντο	α) βάδισμα
2. πόλιν	β) ναύλος
3. νῆες	γ) πιεστικός
4. ἔπεισαν	δ) πρόβλημα
5. ἐσβῆναι	ε) πολίτης
	στ) αναγωγή
	ζ) πιθανός

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) της αρχαίας ελληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
------------------------	-----------------	----------------------------

ἔχοντες	-Ις	
ἐτόλμησαν	-μα	
σωθήσεται	-ήρ	
παραινοῦντος	-Ις	
ἐπόρθουν	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 59ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὥχετο.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) **ἀπέρχομαι, στρατηγός, καταφρονῶ, μεθορμίζω, ἀντανάγω**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. φημί	α) ἐπιθυμῶ
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. βούλομαι	γ) συμβουλεύω
4. κελεύω	δ) ὠνοῦμαι
5. πόρρωθεν	ε) φάσκω
	στ) μακρόθεν
	ζ) ἐγγύθεν

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 74ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρῆναι πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὥχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) *μεθορμίζω, στρατηγός, ἀπέρχομαι, καταφρονῶ, ἀντανάγω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή τη στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>φημί</i>	α) <i>ἐπιθυμῶ</i>
2. <i>παραινῶ</i>	β) <i>προστάττω</i>
3. <i>βούλομαι</i>	γ) <i>συμβουλεύω</i>
4. <i>κελεύω</i>	δ) <i>ὠνούμαι</i>
5. <i>πόρρωθεν</i>	ε) <i>φάσκω</i>
	στ) <i>μακρόθεν</i>
	ζ) <i>ἐγγύθεν</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 385ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατασιωπησάμενος	-ή	
γεγενήμεθα	-ωρ	
κεκινδυνεύκαμεν	-ος	
βούλεσθε	-ις	
κοινωνοῦμεν	-ία	

Μονάδες 5

β) **καλλίφωνος, ἔλασμα, ἔνδεια, πλειονότητα, κατάπαυση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 386ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Ξενοφών εἶχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) *κῆρυξ, γεγενήμεθα, ἱερῶν, συμφοιτηταί, ἐλευθερίας*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (απλή ἢ σύνθετη) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῃ στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παύομαι	α) φονεύω
2. σεμνός	β) σφάλλω
3. αἰδοῦμαι	γ) ἀναισχυντῶ
4. ἀποκτείνω	δ) ἄφρονος
5. ἁμαρτάνω	ε) σεπτός
	στ) αἰσχύνομαι
	ζ) λήγω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 387ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἷτια του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τη λέξη της **B'** στήλης με την οποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια (δύο λέξεις περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπλοια	
2. πιθανός	α) προσπλέουσαι
3. εὐπιστος	
4. πλεονέκτης	
5. πειθώ	β) ἔπεισαν
6. απλοϊκός	
7. περίπλους	

Μονάδες 5

β) *γενόμενος, σωθήσεται, προσδεχόμενοι, ἀπέπλευσαν, ἀπέστειλαν:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῶν παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 389ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὁκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. α) **διακήρυξη, εκστρατεία, ἄσωτος, αναιδής, δεοντολογία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τις αντώνυμές τους της Β' στήλης. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐλευθερία	α) ζημία
2. σεμνός	β) ἄρχομαι
3. αἰδοῦμαι	γ) ἀναισχυντῶ
4. παύομαι	δ) δουλεία
5. κέρδος	ε) ἄσεμνος
	στ) αἰσχύνομαι
	ζ) καλλίφωνος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 390ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Πώς ο Θουκυδίδης οδηγείται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>κρατοῦντες</i>		
<i>ἀποβάντες</i>		
<i>ἐτόλμησαν</i>		
<i>παραινοῦντος</i>		
<i>ἔχοντες</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 391ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους;

Μονάδες 10

3. **α) πολιτεύεσθαι, παρέχουσιν, κατεδακρύσαμεν, προσακούειν, διεφέροντο:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) ἀπάγω, διαφέρομαι, καθυφίεμαι, ἀναλογίζομαι, ἀπόλλυμι:** Να ἀναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 392ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὥς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὥς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α) τεταγμένοι, ἐπεποιήκεσαν, ἐφοβοῦντο, ἔλεγον, ἐδίδασκον:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. αἰσχρός	α) βέβηλος
2. ἐπίσταμαι	β) πολέμιος
3. χαλεπός	γ) εὐκόλος
4. ἀνόσιος	δ) οἶδα
5. ἐχθρός	ε) ἴσταμαι
	στ) δύσκολος
	ζ) ἐπονείδιστος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 393ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. α) *ἐκομίζοντο, περιπλέοντες, ὀφθῶσιν, αἰσθόμενοι, ναῦς*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>λαβόντες</i>	-της	
<i>ἤγαγον</i>	-ή	
<i>ἔπεισαν</i>	-ώ	
<i>ἐσβῆναι</i>	-ις	
<i>ἐπλήρωσαν</i>	-μα	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 394ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλιν τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐπίσταμαι	α) υποχωρῶ
2. καθυφίεμαι	β) αἰθουσα συνεδριάσεων
3. ἀπόλλυμι	γ) ἐκλέγω
4. συνέδριον	δ) καταστρέφω
5. αἰροῦμαι	ε) λύνω κάποιον
	στ) γνωρίζω καλά
	ζ) υφίσταμαι

Μονάδες 5

β) εἰρήνη, πόλεμος, ἄρχων, ταπεινός, ἔρημος. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 395ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δ' ὕστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, ὅπου ασχολήθηκε με τὸ συγγραφικὸ τοῦ ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατρίσται, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. **α) ἐπίστευον, ἀνελογίζοντο, ἐψηφίσαντο, καταπαῦσαι, εἶλοντο:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) ἐπιστήμων, ἀδικία, ἀπαγωγή, διδάσκαλος ἀδίκημα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἐπίστασθε, ήδικηκέναι, ἀπήγαγον, ἐδίδασκον** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 396ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

3. **α) διαφθορά, διαφθορεύς, παρακέλευσις, κέλευσμα, κελευστής:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα *διέφθειρον* και *κελεύσαντες* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) εὐθύς, οἶκος, ἰκέτης, δίκη, θάνατος:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 397ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τριοχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὥς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὥς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραίᾳ... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφῶντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. **α) επιστήμη, παράταξη, εκφορά, εκτροφή, απώλεια:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις **ἀπήγαγον** και **πολιτεύεσθαι** ουσιαστικά (**A'** στήλη) με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A'	B'
1. πολίτευμα	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. άγωγή	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
3. πολίτης	γ) τόπος ενέργειας
4. άγωγεύς	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. παιδαγωγός	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 474ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τον Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τις ιστορικὲς ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) **πείθουσιν, καταλιπεῖν, ξυμπέμψειν, παρεμυθεῖτο, ὀπλισθεῖς:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πληρῶ	α) πλείων
2. ἐχθρός	β) ἀνίστημι
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. ἐλάσσων	δ) ἄνιστος
5. καθίζω	ε) φίλος
	στ) προσφιλέως
	ζ) κενῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 483ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπιβοηθοῦσι</i>	-ός	
<i>τεταγμένων</i>	-μα	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>καταδύουσιν</i>	-ις	
<i>ἐποιοῦντο</i>	-τής	

Μονάδες 5

- β)** *πλῆθος, ναῦν, κύκλον, γένοιτο, ἐτελεύτα*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 486ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδᾳ, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. α) *ἐπιπλεύσαντες, διεκόμισαν, ἐτόλμησαν, ἐπόρθουν, ἀγρούς:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δέδοικα	α) νικῶ
2. πολέμιος	β) φημί
3. παραινῶ	γ) φίλος
4. κρατῶ	δ) ἐναντίος
5. λέγω	ε) συμβουλεύω
	στ) δύω
	ζ) φοβοῦμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 489ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ᾗσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α) ἐπέπλεον, ἰσοψήφου, ὄντας, προσδεχόμενοι, στρατηγόν:** Από το θέμα καθεμιάς λέξης που σας δίνεται να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ος	
ἀνηγάγοντο	-ή	
ἔπεισαν	-ώ	
ἀποβάντες	-ις	
σωθήσεται	-ήρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 492ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐύρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) και ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις λέξεις της **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἔπεισαν</i>		
<i>ἤγαγον</i>		
<i>ἐδύναντο</i>		
<i>αἰσθόμενοι</i>		
<i>κατέγνωσαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 201ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι·*

Μονάδες 30

2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των *Ἱστοριῶν* του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **επιμύθιο, κάθισμα, εκπομπή, αδιανόητος, ανθυγιεινός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **πείθουσιν, κατέλεγον, ἐπέτυχον, ἐκώλυσε, διέφθειραν:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 213ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοομένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. α) **πείθουσιν, καταλιπεῖν, πληρώσαντες, παρεμυθεῖτο, ὀπλισθεὶς:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
νεωτερίσωσιν	-μός	
πληρώσαντες	-μα	
κατέλεγον	-ος	
ἀνίστησι	-ις	
ξυμπέμψειν	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 215ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) **ἐγκυρος, ἔπος, τειχοποιία, ναύτης, ἐπίδοση**: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐχθρός	α) κακόν
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερῶ
3. μέγιστος	γ) πόλεμος
4. ἀγαθόν	δ) ἐμποδίζω
5. ἀνδραποδίζω	ε) φίλος
	στ) ἐλάχιστος
	ζ) ἐμποδίζω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 216ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστία, τά τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἅν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Θουκυδίδου γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς διαχείρισης τῆς δυνάμεως ἀπὸ ἓνα κράτος, μιὰ συμμαχία, μιὰ πολιτικὴ παράταξη;

Μονάδες 10

3. α) **Λῆμμα, λήπτης, πρᾶγμα, πράκτωρ, πρᾶξις:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **ἔλαβε** καὶ **πράξας** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) **ἰκέτης, προστάτης, κίνησις, ὑγιής, ἀπιστία:** Να γράψετε γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 237ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοοιμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίῳ. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ..... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὀπλισθεὶς	α) διάλειμμα
2. ἔπειθεν	β) ἀνάστημα
3. καταλιπεῖν	γ) ἐνοπλος
4. ἀνίστη	δ) κατάληψη
5. γίνονται	ε) περίλυπος
	στ) γένος
	ζ) πιστός

Μονάδες 5

- β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Κέρασε όλους τους φίλους για την.....στις εξετάσεις. (**ἐπιτυχάνω**).

Παρά την επιχειρηματολογία του, δεν ήταν ιδιαίτερα..... , γι' αυτό και η πρότασή του απορρίφθηκε (**πείθω**.)

Η .....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές περιπτώσεις ..... στη δημόσια ζωή της χώρας (**διαφθείρω**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 238ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήϊσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) **κατέπλει.** Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) **ποιήσις, δέκτης, ἡγεμών, νόμισμα, ἄγγελμα:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἐποιοῦντο, δέχεσθαι, ἡγῶνται, νομίζοντες, ἀπήγγελλον** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 241ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. διαψηφίζεσθαι	α) παύλα
2. ἐπαύσατο	β) επιστάτης
3. ἡγησάμενος	γ) αόρατος
4. ἐπιστῆναι	δ) ὄριο
5. ὁρῶν	ε) κατάληψη
	στ) διήγηση
	ζ) υπερψήφιση

Μονάδες 5

- β) προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐπιτρέπω, ἀνίημι, ἐξαλείφω: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 245ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνούς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστές του ἔργου του στη ρωμαϊκὴ εποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) δειλός
2. κελεύω	β) φανερός
3. νομίζω	γ) οἶομαι
4. φημί	δ) οἶδα
5. γινώσκω	ε) λέγω
	στ) προστάττω
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

- β) **επιστάτης, ἀπάτη, άνεση, απολυμαίνω, αλοιφή**: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 252ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ... ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Πῶς ορίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>διακομιδὴ</i>	α) ἀγκυροβολημένα (τα πλοία)
2. <i>ὀρμίζομαι</i>	β) ἡ θαλάσσια ἐπίθεση
3. <i>ἅμα ἔω</i>	γ) ορμῶ
4. <i>ἐπίπλους</i>	δ) συγκομιδὴ
5. <i>ἔφορμοι οὔσαι (αἱ νῆες)</i>	ε) ἀγκυροβολῶ
	στ) μόλις ξημέρωσε
	ζ) μεταφορὰ

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐναντίος	α) λιποτακτῶ
2. ἐῷ	β) ἡγοῦμαι
3. ἄρχω	γ) ἀφίημι
4. αὐτομολῶ	δ) αἶρω
5. παραγίγνομαι	ε) πάρειμι
	στ) ἄπειμι
	ζ) πολέμιος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 256ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ..... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. διαψηφίζεσθαι	α) παύλα
2. ἐπαύσατο	β) επιστάτης
3. ἡγησάμενος	γ) αόρατος
4. ἐπιστῆναι	δ) ὄριο
5. ὁρῶν	ε) κατάληψη
	στ) διήγηση
	ζ) υπερψήφιση

Μονάδες 5

β) *προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐπιτρέπω, ἀνίημι, ἐξαλείφω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 144ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἡκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλά
2. ξύμμαχος	β) σήμερον
3. δοῦλος	γ) ἐλάττονα
4. ὀλίγα	δ) ἡττώμαι
5. ὑστεραία	ε) ἀντίμαχος
	στ) ἐλεύθερος
	ζ) προτεραία

Μονάδες 5

- β) **δημόσιος, θετικός, τριηραρχία, σχεδόν, σύλλογος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 260ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἵς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἵς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ τὴν Ἀναγέννηση μέχρι σήμερα καὶ γιὰ ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τὴ στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) δειλός
2. κελεύω	β) φανερός
3. νομίζω	γ) οἶμαι
4. φημί	δ) οἶδα
5. γινώσκω	ε) λέγω
	στ) προστάτω
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

- β) **επιστάτης, ἀπάτη, άνεση, απολυμαίνω, αλοιφή:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 418ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τριοχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφώντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) **καταδακρύω, ἀπάγω, συνέδριον, καθυφίεμαι, ἀπόλλυμι**: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις που σας δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
εἰρήνη	-αῖος	
πόλεμον	-ιος	
κράτος	-αἰός	
ἄλλους	-οῖος	
ἄστυ	-ικός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 419ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὕς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρειή καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) της ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀπήγαγον	-ή	
ἐπεποιήκεσαν	-μα	
ἔλεγον	-ος	
ἐδίδασκον	-εῖον	
καθυφίεμαι	-ις	

Μονάδες 5

β) **αισχύνη, ἐπιστήμη, ἀνυπόφορος, κάθετος, ἐπίτροπος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 420ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ ὥσῳ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἔπεισαν		
ἤγαγον		
ἐδύναντο		
αἰσθόμενοι		
κατέγνωσαν		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 456ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπεὶδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστίκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεῖς χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. **α) στασιαστής, ἐχέγγυο, ἀνέφικτο, υπαγωγή, ἐπικεῖται:** Να σχηματίσετε ἀπὸ μία σύντομη φράση στη νέα ἐλληνικὴ γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

β) προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι : Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 459ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπτήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;

β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πὼς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. **α) εἰρκτή, παράταξη, τυχερός, υπαγωγή, ἐπικεῖται:** Με τὶς λέξεις ποὺ σας δίδονται (οἱ οποίες εἶναι ομόρριζες με λέξεις τοῦ κειμένου) νὰ σχηματίσετε ἀπὸ μία πρόταση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα.

Μονάδες 5

β) καταδουλοῦν, τέμνειν, ξυνίσταντο, λαβόντες, νομίζειν : Νὰ γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 462ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότες πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθῃ, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐ̐περ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες είχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. **α) κατατίθεται, ἀφικνοῦμαι, ἀκρόπολις, ξυλλέγω, καταλαμβάνω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δρῶ</i>	α) <i>φημί</i>
2. <i>ἀφικνοῦμαι</i>	β) <i>έναντίος</i>
3. <i>λέγω</i>	γ) <i>ἄριστος</i>
4. <i>πολέμιος</i>	δ) <i>ἀπέρχομαι</i>
5. <i>βέλτιστος</i>	ε) <i>έρχομαι</i>
	στ) <i>πόλεμος</i>
	ζ) <i>πράττω</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 465ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τούς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἡκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡλείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.*

Μονάδες 30

2. Πώς η λογική και η τύχη, κατά τον Θουκυδίδη, επηρεάζουν τις ιστορικές εξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) *πρέσβυς, πράγματα, μετέωρα, ἀγορά, ξύμμαχος*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλά
2. ξύμμαχος	β) σήμερον
3. δοῦλος	γ) ἐλάττονα
4. ὀλίγα	δ) ἡττῶμαι
5. ὑστεραία	ε) ἀντίμαχος
	στ) ἐλεύθερος
	ζ) προτεραία

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 325ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) **αποσιωπητικά, συμπόσιο, αφροσύνη, αξιολόγηση, ανελλιπώς:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **ἐπεκαλεῖτο, ὁρῶσα, δηλοῦντα, ῥῆμα, λειπόμενον:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 408ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **δίκη**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ή επίθετα με πρώτο ή δεύτερο συνθετικό τη λέξη **δίκη**.

Μονάδες 5

β) **ευαισθησία, αδυναμία, υπόσχεση, διορατικός, διάγνωση**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 423ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτά, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἐπτά... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α) γιγνόμενα, παρέμεινε, ἐδύναντο, ναυσί, δοκοῦντας:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>καταλύουσιν</i>	-της	
<i>διέφθειρον</i>	-ά	
<i>ἐπείσθησαν</i>	-ώ	
<i>περιοικοδομηθέντες</i>	-μα	
<i>ἀνηλοῦντο</i>	-σις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 413ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους έργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐπίστασθε	-η	
ἀνελογίζοντο	-ός	
ἡδίκηκέναι	-μα	
ἐπίστευον	-ις	
ἀπολλύναι	-εια	

Μονάδες 5

- β) **πολιτευτής, υποφερτός, φόβητρο, αντιδικία, κατάπαυση**: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 365ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) **πολῖται, ἐποιήσαμεν, συστρατιῶται, κοινῆς, παύσασθε.** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **ποιητής, κινδύνευμα, σιωπή, βούλησις, ἀμάρτημα.** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας (που εἶναι ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **ἐποιήσαμεν, κекινδυνεύκαμεν, κατασιωπησάμενος, βούλεσθε, ἀμαρτάνοντες** τοῦ κειμένου) στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 375ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των Ἱστοριῶν του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις τῆς Α' στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
ὄνομα	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
ἰκέτης	-ριος	
δῆμος	-ιος	
ἀγρός	-ιος	
λόγος	-ικός	
φόβος	-ρός	

Μονάδες 5

- β) ἐσβῆναι. Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλώσσα πέντε ουσιαστικά σύνθετα ἢ ἀπλά, ὁμόρριζα τοῦ ρήματος βαίνω.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 453ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλιῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1.** Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι.....ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

- 2.** Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

- 3. α) νεώριο, δικαστής, ἀφιξη, φυγάδευση, τύχη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφήμι, πρόξενος, διεγγυῶμαι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 432ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἑώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεί τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὄρῳ	α) απαγχονίζομαι
2. ἀπάγχομαι	β) αγχώνομαι
3. ἀφικνοῦμαι	γ) φονεύω
4. ἀποκτείνω	δ) φθάνω
5. περιοικοδομοῦμαι	ε) περιτειχίζομαι
	στ) φεύγω
	ζ) βλέπω

Μονάδες 5

β) *παρέμεινε, λαβόντων, ἀπεσπῶντο, παῖδα, περιοικοδομηθέντες:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 435ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτά, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτά... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο (Γ' στήλη) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
ἄλλος	οῖος	
αἰτία	-ιος	
χρῆμα	-ικός	
ἐχθρός	-ικός	
πατήρ	-ιος	

Μονάδες 5

- β) **λαβόντων**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ουσιαστικά ή επίθετα (απλά ή σύνθετα) παράγωγα του ρήματος **λαμβάνω**.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 438ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε. Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. α) Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πὼς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Αθῆνας;

Μονάδες 10

- α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
καταλύουσιν	-της	
διέφθειρον	-ά	
ἐπείσθησαν	-ώ	
κατέστη	-σις	
περιοικοδομηθέντες	-μα	

Μονάδες 5

- β) **ιδιότητα, κατάληψη, ἀφιξη, φόρος, ἀπόσπαση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 441ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ο Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως το τέλος του Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οὐδέν	α) ὀλίγος
2. δύναμαι	β) φίλος
3. ἐχθρός	γ) φεύγω
4. πολὺς	δ) ἐναντίος
5. ἀφικνοῦμαι	ε) ἔρχομαι
	στ) ἀδυνατῶ
	ζ) πᾶν

Μονάδες 5

- β)** ἀνάλωση, αγχόνη, φίλημα, πατρικός, ανίερος: Να σχηματίσετε ἀπὸ μία σύντομη φράση στη νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 444ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἑώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. κατέστη	α) ναυπηγός
2. ἐπιφέροντες	β) σύμβαση
3. ναυσί	γ) συμβίωση
4. ξυνέβη	δ) κατάσταση
5. δοκοῦντας	ε) προσφορά
	στ) δοχείο
	ζ) δόξα

Μονάδες 5

β) *παρέμεινε, λαβόντων, παῖδα, ἀπεσπῶντο, περιοικοδομηθέντες:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 447ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἑώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Θουκυδίδου γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς διαχείρισης τῆς δυνάμεως ἀπὸ ἓνα κράτος, μία συμμαχία, μία πολιτικὴ παράταξη;

Μονάδες 10

3. α) Να συμπληρώσετε τὰ κενὰ τῶν παρακάτω προτάσεων με λέξεις (ἀπλές ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ὁμόρριζες τῶν ρημάτων που δίνονται σὲ παρένθεση.

Η..... τοῦ ἀεροπλάνου θὰ ἔχει καθυστέρηση 30 λεπτῶν (**ἀφικνοῦμαι**).

Η ..... τοῦ δράστη προκάλεσε ἀνακούφιση στοὺς κατοικοὺς τῆς περιοχῆς, ὅπου γίνονταν οἱ κλοπές (**λαμβάνω**).

Στον ἐπόμενο δρόμο ὑπάρχει ἓνα.....τροφίμων (**καθίσταμαι**).

Η..... παγωτῶν τοὺς θερινοὺς μῆνες αὐξάνεται (**ἀναλόμαι-οὔμαι**).

Η ἀνάθεση τοῦ ἔργου δόθηκε στὴν ἐταιρεία με τὴ χαμηλότερη..... (**ἐπιφέρω**).

Μονάδες 5

- β) **παραμένω, καταλύω, ξυμβαίνω, ἀποκτείνω, ἀποσπῶμαι**: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 450ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἐπείσθησαν		
καταλύουσιν		
ἐδύναντο		
ἐφόνευον		
ξυνέβη		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 282ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὁρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέροις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A	B
1. διακομιδῇ	α) λιποτακτῶ
2. ὀρμίζομαι	β) θαλάσσια επίθεση
3. παραινῶ	γ) ορμῶ
4. ἐπίπλους	δ) συγκομιδῇ
5. αὐτομολῶ	ε) αγκυροβολῶ
	στ) συμβουλευῶ
	ζ) μεταφορᾶ

Μονάδες 5

- β) *στάσεως, ξύμβουλος, κόσμος, ἐπέπλει, ἐξέπεμπον*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 285ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὁρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. ἐναντίος	α) λιποτακτῶ
2. ἐῷ	β) ἡγοῦμαι
3. ἄρχω	γ) ἀφίημι
4. αὐτομολῶ	δ) ἀρχίζω
5. παραγίγνομαι	ε) πάρειμι
	στ) ἄπειμι
	ζ) πολέμιος

Μονάδες 5

β) σποραδικός, διάκοσμος, αταξία, γένεση, εκπομπή: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 288ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὁρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλου παρσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των *ἱστοριῶν* του Θουκυδίδη;
Μονάδες 10
3. **α) κόσμος:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ομόρριζα με τὴ λέξη **κόσμος**.
Μονάδες 5
- β) απόσταση, ἀρχων, ηπειρωτικός, παρασκευαστήριον, υπόλοιπον:** Να σχηματίσετε ἀπὸ μία φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 289ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὥνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες ..... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. α) νόμος, κατάλογος, κρίσις, ἀσεβής, ὑπηρέτης. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾳ τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔννομος	α) ἀναίσχυντος
2. εὐεξάλειπτος	β) θέλω
3. ἀναιδής	γ) αὐτός που σβήνεται εὐκόλα
4. βούλομαι	δ) πρέπει
5. δεῖ	ε) αὐτός που αλείφεται καλά
	στ) σκέπτομαι
	ζ) σύμφωνος με τὸν νόμο

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 291ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του Θουκυδίδειου ὕφους.

Μονάδες 10

3. **α) ανδρεία, κόμιστρο, έναρξη, ελλιμενισμός, πολιτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ἰδόντες, ἐξέπεμπον, ἐπιγενέσθαι, ἐμάχοντο, ταραχὴν: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 294ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες εἶχε γιὰ τὸν ἴδιο τὸν Θουκυδίδη ἡ ἀποτυχία του ὡς στρατηγοῦ στὴν Ἀμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>θόρυβος</i>	α) <i>εἰσπλέω</i>
2. <i>κόσμος</i>	β) <i>φίλοι</i>
3. <i>ἐκπλέω</i>	γ) <i>ἐπιπλέω</i>
4. <i>ἐναντίοι</i>	δ) <i>πρότερον</i>
5. <i>ὑστερον</i>	ε) <i>πολέμιοι</i>
	στ) <i>ἀκοσμία</i>
	ζ) <i>ἡσυχία</i>

Μονάδες 5

- β) *ξύμβουλος, διακομιδὴ, ἔφορμος, ἐμπλέω, ἐπιγίγνομαι*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 297ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσκει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὴ σημασίᾳ τοῦ πολέμου που ξεσποῦσε;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλῃ (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. διακομιδὴν	α) γένεση
2. ἐμπλέοντες	β) πλήρωμα
3. νῆες	γ) διακόσμησις
4. κόσμος	δ) γέννησις
5. παραγίγνονται	ε) πλοῖο
	στ) νεώριο
	ζ) μετακόμισις

Μονάδες 5

- β)** Να συμπληρώσετε τὰ κενὰ τῶν παρακάτω προτάσεων με λέξεις (ἀπλές ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ομόρριζες τῶν ρημάτων που δίνονται σὲ παρένθεσι.

Οι Κερκυραίοι μαζί με τους Αθηναίους ετοιμάζονται να.....σε ναυμαχία κατά των Πελοποννησίων (**τάσσομαι**).

Στην Αρχαία Αθήνα οι εννέα.....κληρώνονταν ανάμεσα στους πλούσιους (**ἄρχω**).

Η υπερβολική.....καυσαερίων από τα αυτοκίνητα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα (**έκπέμπω**).

Στη..... του Μαραθώνα οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες. (**μάχομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην.....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 300ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἷτια του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.
Μονάδες 10
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (απλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἦρχε</i>		
<i>ἐμάχοντο</i>		
<i>ἰδόντες</i>		
<i>ἐτάξαντο</i>		
<i>ἦσαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 316ον : Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Πώς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) **εἶλκε, ἐπεκαλεῖτο, καθορᾶν, εἶχεν, ἀναγκαζόμενος:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **δρύφακτα, ἔμπροσθεν, καθορῶ, ἀπάγω, ἀπολείπω:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 301ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἔν ρῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. α) **εἶλκε, ἐπεκαλεῖτο, καθορᾶν, εἶχεν, ἀναγκαζόμενος**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) **καθορῶ, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἀπάγω, ἀπολείπω** : Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 338ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
μεταστραφεῖς	-ή	
ἐνίκων	-τής	
τρωθείη	-μα	
κατεδίωξαν	-ις	
διελέγοντο	-ος	

Μονάδες 5

β) ἐναντίωση, ἐπίθεση, ἀφήγηση, σύμπτωση, ἄβατος: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 362ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. α) *κατασιωπησάμενος, θυσιῶν, συγχορευταί, θάλατταν, πολεμοῦντες*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *εὖφωτος, πώποτε, μετέχω, συμφοιτητής, ἀνόσιος*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 363ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ᾗσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυκθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) **ἐτόλμησαν, ἐπόρθουν, ἀγρούς, ἀπέπλευσαν, ἀπέστειλαν**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ος	
ἀνηγάγοντο	-ή	
ἔπεισαν	-ώ	
ἀποβάντες	-ις	
σωθήσεται	-ήρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 312ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἐταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀθρόος	α) αργά
2. καταδύω	β) σχολείο
3. σχολῇ	γ) προστίθεμαι
4. προσπίπτω	δ) τελειώνω
5. τελευτῶ	ε) καταβυθίζω
	στ) επιτίθεμαι, εφορμώ
	ζ) συγκεντρωμένος

Μονάδες 5

- β)** *περιπλέω, ναυμαχία, προκαταφεύγω, ἐπίπλους, περικύκλωσις:* Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 327ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἑταλαιοπύρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1.** Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

- 2.** Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνά γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

- 3. α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. προσβαλόντες	α) δυτικός
2. γένοιτο	β) ναύλος
3. γνόντες	γ) πρόσβαση
4. ναῦν	δ) ναός
5. δύσιν	ε) διάγνωση
	στ) γονέας
	ζ) βολή

Μονάδες 5

- β)** Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Αποτέλεσμα της μεγάλης κίνησης στους στενοὺς δρόμους της πόλης είναι η ..... των οδηγῶν (*ταλαιπωρῶ*).

Η ξαφνική .....του δείκτη τιμών στο χρηματιστήριο προκάλεσε πανικό στους χρηματιστές (**υποχωρώ**).

Οι φυσικές επιστήμες στηρίζονται πολύ στην παρατήρηση και το.....
(**πειρώμαι**).

Στη θέα του πανύψηλου φαραγγιού οι επισκέπτες αισθάνθηκαν τρομερό.....
(**δέδοικα**).

Το αυτοκίνητο μετά την.....στον τοίχο του σπιτιού έπαθε μεγάλη ζημιά
(**κρούω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 326ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους έργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>λέγεται</i>	-ις	
<i>ἔχοντες</i>	-μα	
<i>ἀπήγαγον</i>	-ή	
<i>κρίνω</i>	-ής	
<i>παρήσαν</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) *ἐπικαλοῦμαι, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἐγχειρίδιον, ἀπολείπω*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 211ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔθοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένης τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾗ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους έργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἔπεμψεν</i>	α) κάθετος
2. <i>ἐξαιρεῖν</i>	β) ανεργία
3. <i>καθέντας</i>	γ) γαιοκτήμονας
4. <i>εἰργασμένην</i>	δ) ἐπαρση
5. <i>γῆν</i>	ε) παράδοση
	στ) παραπεμπτικό
	ζ) αιρετικός

Μονάδες 5

β) *κλητήρ, κληῖσις, ποιήσις, ποιητής, ποίημα*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *καλεῖν* καὶ *ἐποιοῦντο* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 349ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένους, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὁμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οὐκ ἐψεύσατο... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) **καταστροφή, επίθεση, σφετερισμός, επομένως, κατάληψη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐναντίος	α) λέγω
2. ἡσυχία	β) ψευδολογῶ
3. σκυλεύω	γ) ἀντίπαλος
4. φημί	δ) φίλος
5. ψεύδομαι	ε) ἡρεμία
	στ) λαφυραγωγῶ
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 381ον: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· αἳ οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. α) **ἐπέπλεον, ὄντας, ἀποβάντες, ἰσοψήφου, στρατηγόν:** Από το θέμα καθεμιάς λέξης που σας δίνεται να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. περιδεής	α) νικῶ
2. ἡπειρος	β) φημί
3. παραινῶ	γ) εὐλαβής
4. κρατῶ	δ) ξηρά
5. λέγω	ε) συμβουλεύω
	στ) ἔντρομος
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 388ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θουσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὅκτῳ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: (Ἡμεῖς γὰρ) καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) **μυστικοπαθής, τηλέφωνο, γαιοκτησία, κηδεμονία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλῃ. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εὖφωνος	α) φονεύω
2. ἐξελαύνω	β) καὶ οἱ δύο
3. ἀποκτείνω	γ) συμμετέχω
4. ἀμφοτέροι	δ) κινούμαι ἐναντίον ὅλων
5. κοινωνῶ	ε) οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος
	στ) αὐτὸς ποὺ ἔχει δυνατὴ φωνή
	ζ) διώχνω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 310ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56

A. ΚΕΙΜΕΝΟ.

Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἓν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) **αποσιωπητικά, συμπόσιο, αφροσύνη, αξιολόγηση, ανελλιπώς:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **ἐπεκαλεῖτο, ὁρῶσα, δηλοῦντα, ῥῆμα, λειπόμενον:** Να γράψετε ἀπὸ μία ο-μόρριζη λέξη τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλή ἢ σύνθετη, γιὰ καθε-μιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 426ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτά, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτά... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον

Μονάδες 30

2. Πώς ορίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορά τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

α) ιδιότητα, χρήμα, κατάληψη, ἰδεατός, προσφορά: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ἱκέτης, αἰτία, χρήμα, θάνατος, παῖς: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 429ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποία ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) ναυτικός, αντίληψη, αδυναμία, δόξα, γένος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἀπάγχομαι, ἐπιφέρω, ἀποσπῶμαι, καθίσταμαι, διαφθείρω:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 468ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὁψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἢ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν*.

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλοί
2. τολμηρῶς	β) ἰδίας
3. ὀλίγοι	γ) ἐλάττονες
4. ἀλλοτρίας	δ) εὐθαρσῶς
5. παύομαι	ε) ἡττώμαι
	στ) ἄρχομαι
	ζ) ἀτόλμως

Μονάδες 5

β) **ξυνοικίας, ἐκινδύνευσε, φειδόμενοι, παυσάμενοι, φυλακῇ**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου από μία ομόρριζη λέξη της αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 471ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἥσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὥς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι·*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. αἵτιος	α) ἀνίστημι
2. ἐχθρός	β) κενῶ
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. καθίζω	δ) ἄνισος
5. πληρῶ	ε) φίλος
	στ) ἐναντίος
	ζ) ἀναίτιος

Μονάδες 5

β) **πιθανός, ελλιπής, πομπός, κατάληψη, προσποίηση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν etυμολογική συγγένεια

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 477ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶ θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε ἔᾶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποῖα ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή:** Να γράψετε γιὰ καθεμὶα ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) ποιουμένων:** Να γράψετε πέντε λέξεις, ἀπλές ἢ σύνθετες, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας μετὰ τὸ θέμα τῆς λέξης ποὺ σας δίνεται.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 480ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδας αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε ἔᾶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξέπεμπον</i>	-ή	
<i>ἐτάξαντο</i>	-μα	
<i>πεφοβημένοι</i>	-τρον	
<i>ποιουμένων</i>	-ις	
<i>πληρουμένας</i>	-τής	

Μονάδες 5

- β)** *ξύμβουλος, διακομιδὴ, ἔφορμος, ἐμπλέω, ἐπιγίγνομαι*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 495ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὥς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὥς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. α) **γιγνόμενα, παρέμεινε, ἐδύναντο, ναυσί, δοκοῦντας:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τὰ κενὰ τῶν παρακάτω προτάσεων με λέξεις (ἀπλὲς ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ομόρριζες τῶν ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Η..... τοῦ ἀεροπλάνου θα ἔχει καθυστέρηση 30 λεπτῶν (**ἀφικνοῦμαι**).

Η .....τοῦ δράστη προκάλεσε ἀνακούφιση στοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς, ὅπου γίνονταν οἱ κλοπές (**λαμβάνω**).

Στον ἐπόμενο δρόμο ὑπάρχει ἓνα.....τροφίμων (**καθίσταμαι**).

Η..... παγωτῶν τοὺς θερινοὺς μῆνες αὐξάνεται (**ἀναλόομαι-οὔμαι**).

Η ἀνάθεση τοῦ ἔργου δόθηκε στὴν ἐταιρεία με τὴ χαμηλότερη..... (**ἐπιφέρω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 334ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) **καταστροφή, επίθεση, σφετερισμός, επομένως, κατάληψη:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐναντίος	α) λέγω
2. ἡσυχία	β) ψευδολογῶ
3. σκυλεύω	γ) ἀντίπαλος
4. φημί	δ) φίλος
5. ψεύδομαι	ε) ἡρεμία
	στ) λαφυραγωγῶ
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5